

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
ติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง สรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๑๘ คณะ

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ความที่ส่ง

ที่ (สปช) ๒๒๐ / ๒๕๕๗

(สำเนา)

คณะกรรมการวิสามัญติดตาม
และให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานสรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการวิสามัญประจำสภา จำนวน ๑๘ คณะ
กราบเรียน ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ
จำนวน ๑ ชุด
๒. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ ประมวลความเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญ
ประจำสภา ๑๘ คณะ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ ตามข้อบังคับ
การประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ (๑) จำนวน ๑๒ คน และกรรมการคณะนี้
ประกอบด้วย

๑. ว่าที่ร้อยเอก จิตร ศิริธรรานนท์	๒. นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง
๓. นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์	๔. นางตรึงใจ บุรณสมภพ
๕. นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์	๖. นางสาวพจนีย์ ธนวรานิช
๗. นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	๘. พลเอก วิชิต ยาทิพย์
๙. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	๑๐. นายเสรี สุวรรณภานนท์
๑๑. นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ	๑๒. เลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. รวบรวมและสังเคราะห์ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
จากคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๑๘ คณะ และจากแหล่งอื่น ๆ เสนอสภาปฏิรูป
แห่งชาติพิจารณา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๑ (๒) และวรรคสาม

๒. ประสานงานและติดตามความก้าวหน้าในการยกร่างรัฐธรรมนูญ รวบรวมประเด็น และข้อสังเกตจากการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อนำเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ ต่อไป

๓. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการรวบรวมและสังเคราะห์ความเห็นหรือข้อเสนอแนะจากคณะกรรมาธิการวิสามัญประจำ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ๑๘ คณะ เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาปฏิรูป แห่งชาติพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ไพโรจน์ หรหมสาส์น

(นายไพโรจน์ พรหมสาส์น)

ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักกรรมาธิการ ๒

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๓๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๓๗

สำเนาถูกต้อง

๘.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)

ที่ปรึกษาด้านกฎหมายรักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

ฐิติมา/ร่าง

ชนิษฐา/พิมพ์

ชูพงศ์/ตรวจ

รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ตามมติที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ ตามข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ (๑) จำนวน ๑๒ คน โดยให้กรรมการมีคณะนี้มีอำนาจหน้าที่ รวบรวมและสังเคราะห์ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการการวิสามัญประจำสภาปฏิรูปแห่งชาติ ๑๘ คณะ และจากแหล่งอื่น ๆ เสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๑ (๒) และวรรคสาม รวมทั้งประสานงานและติดตามความก้าวหน้าในการยกร่างรัฐธรรมนูญ รวบรวมประเด็นและข้อสังเกตจากการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อนำเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติต่อไป นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสภาปฏิรูปแห่งชาติแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการมีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ คือ

๑.๑ นายไพโรจน์ พรหมสาส์น	ประธานกรรมการ
๑.๒ นางสาวพจนีย์ ธนวรานิซ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑.๓ นายเสรี สุวรรณภานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๑.๔ พลเอก วิชิต ยาทิพย์	ที่ปรึกษากรรมการ
๑.๕ นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	ที่ปรึกษาและโฆษกกรรมการ
๑.๖ นายศุภชัย ยาวะประภาช	เลขานุการคณะกรรมการ

อนึ่ง ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติตั้งนายชูพงศ์ นิลสกุล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๗ วรรคสี่

๒. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

๒.๑ การประชุมคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้จัดให้มีการประชุมพิจารณาเพื่อวางกรอบแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนวางแผนขั้นตอนปฏิบัติงาน และพิจารณาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการ ทั้ง ๑๘ คณะ เสนอมา

๒.๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

เพื่อรวบรวมและสังเคราะห์และสรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ จากคณะกรรมการวิสามัญประจำสภา ๑๘ คณะ เสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

(๑) นายศุภชัย ยาวะประภาช	เป็นประธานอนุกรรมการ
(๒) ว่าที่ร้อยเอก จิตร ศิริธรรานนท์	เป็นรองประธานอนุกรรมการ
(๓) นายสุชาติ สหัสโชติ	เป็นอนุกรรมการ
(๔) นายภักดี รัตนผล	เป็นอนุกรรมการ
(๕) นายศิวัช ศิริเสาวลักษณ์	เป็นอนุกรรมการ
(๖) นางพรรณนิภา เสริมศรี	เป็นอนุกรรมการ
(๗) นางพงษ์ทอง ตั้งชูพงศ์	เป็นอนุกรรมการ
(๘) นายอำนาจ ศรีพูนสุข	เป็นอนุกรรมการ
(๙) นางสาวณภัช โพธิ์ทิต	เป็นอนุกรรมการ
(๑๐) นายภานุ แยมศรี	เป็นอนุกรรมการ
(๑๑) นายวัชรินทร์ สืบสิทธิ์	เป็นอนุกรรมการ
(๑๒) นายวัชรพงษ์ จาวรุ่งวนิชสกุล	เป็นอนุกรรมการ
(๑๓) นายประสงค์ ประสพทรัพย์	เป็นอนุกรรมการ
(๑๔) นางอรชชาติ สืบสิทธิ์	เป็นอนุกรรมการ
(๑๕) นายชูพงศ์ นิลสกุล	เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

๒.๓ การรวบรวมและสังเคราะห์ความเห็นหรือข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการวิสามัญ ๑๘ คณะ คณะกรรมการวิสามัญติดตามฯ ได้มีหนังสือกราบเรียนประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ พิจารณาลงนามหนังสือแจ้งเวียนคณะกรรมการวิสามัญฯ ๑๘ คณะ ให้สรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยกร่างรัฐธรรมนูญตามแบบที่กำหนดเสนอประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ภายในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ เพื่อส่งให้คณะกรรมการวิสามัญติดตามฯ พิจารณาดำเนินการต่อไป ซึ่งคณะกรรมการฯ ทั้ง ๑๘ คณะ ได้ให้ความร่วมมือในการเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นอย่างดีและตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้

๒.๔ คณะกรรมการวิสามัญติดตามฯ ได้ประชุมปรึกษาและได้พิจารณาความเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ๑๘ คณะ โดยได้สรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะยึดตามโครงการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในการรวบรวมประมวลและสังเคราะห์ความเห็นหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวและจัดทำรายงานสรุปเสนอต่อประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ตามเอกสารที่เสนอต่อที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ดังที่ปรากฏ

๓. การรวบรวมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการวิสามัญประจำสภา ทั้ง ๑๘ คณะ ได้เสนอมารวม ๒๔๖ ประเด็น ตามโครงการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

บททั่วไป	จำนวน ๑ ประเด็น
ภาค ๑ พระมหากษัตริย์ และประชาชน	
หมวด ๑ พระมหากษัตริย์	
หมวด ๒ ประชาชน	
ส่วนที่ ๑ ความเป็นพลเมือง	จำนวน ๒ ประเด็น
ส่วนที่ ๒ สิทธิเสรีภาพของพลเมือง	จำนวน ๒๘ ประเด็น
ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง	จำนวน ๗ ประเด็น
ส่วนที่ ๔ การมีส่วนร่วมทางการเมือง	จำนวน ๔ ประเด็น
ส่วนที่ ๕ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ	จำนวน ๒ ประเด็น
รวม	จำนวน ๔๓ ประเด็น
ภาค ๒ ผู้นำการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง	
หมวด ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำการเมืองที่ดี	จำนวน ๑๒ ประเด็น
หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	จำนวน ๘๑ ประเด็น
หมวด ๓ รัฐสภา	จำนวน ๔ ประเด็น
หมวด ๔ คณะรัฐมนตรี	จำนวน ๕ ประเด็น
หมวด ๕ การคลัง และการงบประมาณของรัฐ	จำนวน ๑๒ ประเด็น
หมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน	จำนวน ๒ ประเด็น
หมวด ๗ การกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น	จำนวน ๑๖ ประเด็น
รวม	จำนวน ๑๓๒ ประเด็น
ภาค ๓ นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	
หมวด ๑ ศาลและกระบวนการยุติธรรม	จำนวน ๑๗ ประเด็น
หมวด ๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรตามที รัฐธรรมนูญบัญญัติ)	จำนวน ๑๗ ประเด็น
รวม	จำนวน ๓๔ ประเด็น
ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง	
หมวด ๑ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม	จำนวน ๓๓ ประเด็น
หมวด ๒ การสร้างความปรองดอง	จำนวน ๒ ประเด็น
รวม	จำนวน ๓๕ ประเด็น
บทสุดท้าย -	
บทเฉพาะกาล	จำนวน ๑ ประเด็น
รวมประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวนทั้งสิ้น ๒๔๖ ประเด็น

ประเด็นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

บททั่วไป (๑ คณะ ๑ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

(๑) ขอบเขตความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ ประเด็นที่ควรระบุไว้ในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตความคุ้มครองของรัฐธรรมนูญ รวม ๔ ประเด็น คือ

(๑.๑) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและพันธกรณีระหว่างประเทศ

(๑.๒) บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย

(๑.๓) ประชาชนที่อาศัยในประเทศไทย ไม่ว่าจะเหล่ากำเนิด สีผิว เพศสภาพ ภาษา ชาติพันธุ์ สัญชาติ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

(๑.๔) คนสัญชาติไทยได้รับความคุ้มครอง ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในหรือนอกประเทศไทย

ภาคที่ ๑ : พระมหากษัตริย์และประชาชน

หมวดที่ ๑ : พระมหากษัตริย์

(ไม่มีคณะกรรมการเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ)

หมวดที่ ๒ : ประชาชน

ส่วนที่ ๑ : ความเป็นพลเมือง (๒ คณะ ๒ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) บุคคลทุกคนมีความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีชีวิตที่สมดุลทั้งในทางสติปัญญา ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีเหตุผล ความมีสำนึกต่อส่วนรวมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่แตกต่างหลากหลายอย่างสันติสุข และมีจิตใจใฝ่เรียนรู้ มีสมรรถนะในการประกอบหน้าที่การงานสามารถปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในสังคมไทยและสังคมโลกในยุคสารสนเทศได้อย่างเท่าทัน โดยยังคงธำรงรักษาจารีตและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทยไว้ให้ยั่งยืน อันจะช่วยนำพาประเทศไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก

คณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

(๑) รัฐต้องใช้ศาสนาสร้างกระบวนการสามัคคีปรองดอง ส่งเสริมให้สื่อทุกชนิด (media) นำหลักธรรมในศาสนา มาเชื่อมร้อยสังคมให้เกิดความเข้าใจกัน มีเมตตากรุณาต่อกัน รู้จักการให้อภัย และคุ้มครองการเสนอข่าวสารด้านศาสนาให้ปลอดภัยจากประทุษวาจา (Hate Speech) ผ่านสื่อทุกชนิด เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองระหว่างผู้ศรัทธาในศาสนาและความเชื่อที่ต่างกัน

ส่วนที่ ๒ : สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง(๑๓ คณะ ๒๘ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง

(๑) สิทธิในการเลือกตั้ง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

บุคคลย่อมมีสิทธิในการเลือกตั้งการใช้สิทธิเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) การเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชน ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการศึกษาเรียนรู้ทางการเมืองตามสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง โดยกำหนดให้มืองค์กรรับผิดชอบและกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) สิทธิ เสรีภาพในการศึกษาของบุคคล

๑. บุคคลย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการจัดการศึกษา การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากการศึกษาที่มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาตนเองตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตสอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมือง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และความเป็นเอกภาพของชาติ

ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ตลอดจนบุคคลหรือครอบครัวที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

๒. บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมือง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และความเป็นเอกภาพของชาติ

คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

(๑) บุคคลพึงแสดงสถานะรายได้ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้มีรายได้ไม่เพียงพอได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ และให้ผู้มีรายได้ถึงเกณฑ์ก็ต้องเสียภาษีโดยผู้เสียภาษีมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย เสียภาษีไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนดอย่างเป็นธรรม ได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้องและแน่นอน ให้สามารถอุทธรณ์คัดค้านการประเมินภาษีได้ รวมทั้ง ได้รับความคุ้มครองในสิทธิส่วนบุคคล โดยมีมาตรการป้องกันความลับส่วนบุคคลด้วย

คณะกรรมการปฏิรูปพลังงาน

(๑) มาตรการ...ภาคประชาชนมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพลังงาน รวมทั้งติดตามและตรวจสอบการดำเนินนโยบายของภาครัฐด้วย

คณะกรรมการการปฏิรูประบบสาธารณสุข

(๑) กำหนดให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่เหมาะสม มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน บนพื้นฐานการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองทุกคน

คณะกรรมการการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) รัฐต้องคุ้มครองสิทธิประชาชนที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี

คณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) รัฐธรรมนูญประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสื่อมวลชน ในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นๆ รวมถึงสิทธิในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐอย่างทั่วถึง และเสมอภาค

(๒) เจือใจในการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายด้วยวิธีอื่นของประชาชน และสื่อมวลชน

(๓) สื่อมวลชนย่อมได้รับหลักประกันความเป็นอิสระที่จะไม่ถูกครอบงำและแทรกแซงจากอำนาจรัฐและทุน

(๔) การคุ้มครองเสรีภาพและส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน

(๕) ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพสื่อสารมวลชนด้านจริยธรรม และกลไกกำกับกันเองของสื่อมวลชน ทั้งนี้ เพื่อปกป้องสิทธิ เสรีภาพ และความเป็นธรรม

(๖) คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระที่ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ

(๗) แนวทางการดำเนินการจัดสรรคลื่นความถี่ และการกำกับการประกอบกิจการภายใต้ภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนไป

คณะกรรมการการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

(๑) ประเด็น สิทธิที่ควรได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ

๑. ควรขยายขอบเขตความคุ้มครองให้ครอบคลุมถึง “สิทธิการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์” และ “สิทธิได้รับการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมาย” ไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งเดิมในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๕ บัญญัติไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” เท่านั้น

๒. สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ คือ สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการและสภาพแวดล้อมอันเป็นสาธารณะ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนบริการอื่น รวมทั้งการช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผล อย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

๓. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร คือ ข้อมูลและข่าวสารสาธารณะในครอบครองของรัฐ โดยต้องอยู่ในรูปแบบ ช่องทางหรือวิธีการที่ทุกคนรวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตามมาตรฐานสากล

(๒) ประเด็นความเสมอภาค เท่าเทียมกัน และการไม่เลือกปฏิบัติ เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

๑. เสนอให้เขียนว่า “ในการจัดสรรบุคคลลงตำแหน่งต่างๆ ในกลไกของรัฐทุกระดับ ต้องมีสัดส่วนเพศตรงข้ามไม่น้อยกว่า ๔ ใน ๑๐” เพื่อให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ

๒. เสนอให้ขยายขอบเขตการไม่เลือกปฏิบัติให้กว้างขวางขึ้น โดยขยายการไม่เลือกปฏิบัติรวมไปถึง “เหตุมาจากความแตกต่างจากเพศสภาพ ชาติพันธุ์ สัญชาติ สีผิว พื้นเพทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด” เพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

(๓) ประเด็น สิทธิชุมชน เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

๑. เสนอให้เขียนเรื่องสิทธิชุมชนให้ชัดเจนในการกำหนดอนาคตตนเอง จัดการกันเอง ชุมชนสามารถเป็นนิติบุคคล เพื่อจัดการกิจการสาธารณะ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอัตลักษณ์กันเองได้ มีการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนที่เป็นจริง ให้สอดคล้องแนวคิด “ทุนสามมา”

๒. เพื่อให้ชุมชนมีสิทธิข้างต้น ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจำเป็นต้องบัญญัติให้สอดคล้องกัน โดยเสนอให้เขียนให้เห็น “การกระจายอำนาจรัฐไปสู่ชุมชน ให้อำนาจจัดการกันเอง โดยภาครัฐทำหน้าที่หนุนเสริมการพัฒนากลไกสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็งและสามารถกำหนดเป็นเขตคุ้มครองวัฒนธรรมหรืออัตลักษณ์เฉพาะชุมชนได้ รวมทั้งมีการประเมินผลกระทบอย่างรอบด้านจากนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่จะดำเนินการในชุมชนนั้นแบบมีส่วนร่วม

คณะกรรมการปฏิรูปการแรงงาน

(๑) สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้ทำงาน หรือต้องทำงานโดยไม่มีทางเลือก

(๒) นายจ้างและลูกจ้างมีเสรีภาพในการจัดตั้งและเข้าร่วมองค์การของตนเอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- (๑) ให้ประชาชนมีสิทธิพื้นฐานในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะและในการร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นักการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (๒) ให้ประชาชนมีสิทธิในการติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

- (๑) รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานทางศาสนาและด้านการบริการในการปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงสิทธิในการเป็นนักบวชตามศาสนา เพื่อให้ศาสนิกชนในศาสนาต่าง ๆ เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน
- (๒) บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการเรียนรู้และเข้าถึงศิลปะ วัฒนธรรม ค่านิยม และจริยธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการปฏิรูปการกีฬา

- (๑) การกำหนดให้การได้รับบริการด้านกีฬาจากรัฐเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยมีข้อความ ดังนี้
“มาตรา .. บุคคลย่อมมีสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงการได้รับบริการด้านกีฬาจากรัฐอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเพียงพอ”

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

- (๑) สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับการคุ้มครองตามมาตรฐานสากล ที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ และได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
- (๒) ให้มีองค์การคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่กำหนดแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้สิทธิของผู้บริโภคได้รับการปฏิบัติ และติดตามตรวจสอบให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาตรากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป การบังคับใช้กฎหมาย การตรวจสอบด้านการคุ้มครองผู้บริโภค การสนับสนุนให้องค์การคุ้มครองผู้บริโภคเข้มแข็ง โดยรัฐให้หลักประกันเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินงานที่เพียงพออย่างเป็นอิสระ และยั่งยืนเพื่อการบริหารงานข้อสังเกต กรรมการทุกท่านเห็นว่า ควรมีการเพิ่มเติมบทบาทขององค์การอิสระให้มีอำนาจในการแก้ไข เยียวยา สั่งระงับการกระทำที่มีผลกระทบต่อผู้บริโภคเป็นส่วนรวม
- (๓) รัฐต้องคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ในการทำธุรกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้บริโภคมิให้ผู้ใดนำข้อมูลดังกล่าวไปแสวงประโยชน์ทางธุรกิจหรือทางด้านอื่น ๆ โดยปราศจากความยินยอมของผู้บริโภค
- (๔) รัฐต้องมีมาตรการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงหรือเข้าใช้ประโยชน์ในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

ส่วนที่ ๓ : หน้าที่พลเมือง (๕ คณะ ๗ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

(๑) บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีตามหลักความสามารถ เป็นธรรมและทั่วถึง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

คณะกรรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข

(๑) บุคคลมีหน้าที่ในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพส่วนตนบุคคลในครอบครัวและสังคม โดยรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมศักยภาพ รวมทั้งการให้ข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องและทันสมัยแก่ประชาชน

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) หน้าที่พลเมือง

บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้รับการปลูกฝังทัศนคติและจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีหน้าที่ในการดูแล ปกป้อง ร่วมรับผิดชอบสาธารณสุขประโยชน์ของส่วนรวม มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้ง เคารพในสิทธิ ความแตกต่างหลากหลายทางด้านความคิด และศักยภาพของบุคคลอื่น

คณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

(๑) ประเด็น หน้าที่พลเมือง เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

๑. เสนอให้มีการกำหนดหน้าที่ของพลเมืองว่า “ทุกคนมีหน้าที่ในการร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบชุมชนและประเทศชาติ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามของชุมชนและของชาติ มีหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของภาครัฐ และเสียภาษีตามความสามารถที่เป็นธรรมอย่างทั่วถึง

๒. ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “รัฐต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพการทำหน้าที่พลเมือง ตระหนักถึงคุณค่าหรือค่านิยมในการทำงานเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติ เสียสละ มีความเกื้อกูลแบ่งปันกัน เป็นสังคมแห่งพลังปัญญา สามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมพหุวัฒนธรรม และสามารถรวมตัวกันเป็นองค์กรภาคประชาสังคม ภาคประชาชน หรือเครือข่ายพลังพลเมืองได้อย่างหลากหลาย โดยมีการสนับสนุนทางการเงินเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนที่พึ่งพาตนเองและทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

๓. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับเข้าใจง่าย)

(๒) ประเด็น การสร้างครอบครัวเข้มแข็ง ร่มเย็นและเป็นสุข เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

(๒.๑) เสนอเขียนให้ “สถาบันครอบครัวมีหน้าที่พัฒนาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นพลเมืองดี สร้างครอบครัวที่อบอุ่น พ่อและแม่มีสิทธิลาเพื่อดูแลบุตรในระยะเวลาที่เพียงพอ สร้างระบบและกลไกที่หนุนเสริมให้ครอบครัวมีบุตรที่มีคุณภาพ”

(๒.๒) ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “รัฐต้องส่งเสริมให้เกิดครอบครัวที่เข้มแข็ง ร่มเย็นและเป็นสุข ให้สมาชิกมาอยู่ร่วมกัน มีระบบหนุนเสริมครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว เด็กที่ถูกทอดทิ้งได้รับการส่งเสริมให้มีครอบครัว อุภักดิ์หรือครอบครัวบุญธรรม มีการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูเยียวยาในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว”

(๓) ประเด็น สังคมคุณธรรม

เสนอให้เขียนให้ชัดเจนว่าต้องมี “การจัดระบบและกลไกในการทำให้เกิดสังคมคุณธรรม มีความเกื้อกูลแบ่งปันกัน เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น และมีมาตรการและกลไก ป้องกันและควบคุมการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกวงการอย่างจริงจัง”

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) ประชาชนมีสิทธิหน้าที่ในการปกป้อง ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะและผลประโยชน์ของรัฐ รวมถึงมีสิทธิหน้าที่ในการป้องกัน ปฏิเสธและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

ส่วนที่ ๔ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง (๔ คณะ ๔ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง

(๑) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

บุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมการใช้อำนาจรัฐและการตรวจสอบการใช้อำนาจ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะและของรัฐ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสภาพลเมืองให้ทำหน้าที่ดังกล่าวและรัฐต้องจัดให้มีระบบและกลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

คณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) ปฏิรูประบบบริหารงานภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลแบบบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับและจากพรรคการเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม และต้องติดตาม สอดส่องผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ รวมทั้งมีสิทธิในการถอดถอนได้

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

(๑) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ สภาผู้แทนราษฎรต้องใช้เวลาในการพิจารณารับหลักการในวาระแรกภายในสามเดือนนับแต่วันที่ยื่นคำร้องขอ ต่อประธานรัฐสภา หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้ถือว่าได้มีการรับหลักการแล้ว และในการพิจารณาตามขั้นตอนต่าง ๆ ของรัฐสภา ให้แต่ละสภากำหนดระยะเวลาในการพิจารณาไว้ใน ข้อบังคับการประชุมของแต่ละสภา รวมทั้งให้มีสัดส่วนตัวแทนประชาชนผู้เสนอกฎหมายไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ เข้าไปมีส่วนร่วมในกรรมาธิการของแต่ละสภา รวมทั้งกรรมาธิการร่วมกันของทั้งสองสภา

ส่วนที่ ๕ : การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (๒ คณะ ๒ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินนโยบาย แผนงาน และโครงการสาธารณะในทุกขั้นตอน และในทุกระดับอย่างสุจริตและเที่ยงธรรม

คณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

(๑) ประชาชนสามารถตรวจสอบการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของ รัฐที่ผิดหรือขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม

ภาคที่ ๒ : ผู้นำการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง

หมวดที่ ๑ : ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำการเมืองที่ดี (๓ คณะ ๑๒ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง

(๑) การพัฒนาสถาบันพรรคการเมือง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

ต้องพัฒนาสถาบันพรรคการเมืองให้เข้มแข็ง โดยสมาชิกพรรคต้องมีส่วนร่วม และตรวจสอบได้

(๒) หน้าที่ของพรรคการเมือง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

พรรคการเมืองมีหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติ

(๓) การยุบพรรคการเมือง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

การยุบพรรคการเมืองกระทำได้เฉพาะกรณีที่พรรคการเมืองกระทำผิดร้ายแรง ต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์ ล้มล้างระบอบประชาธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ

(๔) การสนับสนุนพรรคการเมือง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

ให้รัฐสนับสนุนพรรคการเมืองอย่างเหมาะสมและยุติธรรม

- (๕) การตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้
ให้เมืองค์กรตรวจสอบจริยธรรมพรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๖) การสังกัดพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองก็ได้

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- (๑) ให้มีมาตรการกำกับคุณสมบัติให้นักการเมือง ผู้นำทางการเมือง ผู้แทนของประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในพรรคการเมืองมีคุณธรรม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ
- (๒) พรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบในการเสนอผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ที่มีความรู้ความสามารถอย่างมีคุณภาพมีคุณธรรมจริยธรรมและพรรคการเมืองนั้นจะต้องร่วมรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและผลงานที่ไม่ชอบหรือทุจริตของบุคคลที่เป็นตัวแทนของพรรคการเมือง
- (๓) ให้มีบทลงโทษในกรณีมีการซื้อสิทธิขายเสียง ทั้งผู้ซื้อสิทธิและขายเสียง รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง
- (๔) กำหนดกฎหมายและกติกาที่ไม่ปิดกั้นทางเลือกของประชาชน ในการเข้ารับสมัครการเลือกตั้ง โดยไม่เพิ่มต้นทุนทางการเมืองและต้นทุนของผู้สมัคร มีมาตรฐานสร้างข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบนโยบาย ประวัติ ผลงานและแนวทางการทำงานที่ครอบคลุมรอบด้าน เพื่อส่งเสริมคนดีที่ได้รับการเลือกตั้ง
- (๕) รัฐมีหน้าที่จัดการปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในการบริหารราชการแผ่นดิน

คณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยรัฐต้องมีมาตรการและกลไกเพื่อส่งเสริม กำกับ และลงโทษ

หมวดที่ ๒ : แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (๑๔ คณะ ๘๑ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

- (๑) การบริหารราชการแผ่นดินทุกระดับต้องยึดหลักการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยมีกระบวนการบริหารที่มีจริยธรรมและธรรมาภิบาล มีการวัดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน เชื่อถือได้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติระยะยาว และรายงานผลให้ประชาชนทราบด้วย
- (๒) เห็นควรกำหนดแนวทางในการจำกัดอำนาจและปรับลดบทบาทของภาครัฐลง รวมถึงลดการแทรกแซงของภาครัฐในกลไกตลาดภาคเอกชน และภาคประชาสังคมสามารถขอจัดบริการสาธารณะได้ตามที่กฎหมายกำหนด โดยได้รับการสนับสนุน การกำกับดูแล ตรวจสอบและวัดผลสัมฤทธิ์ในการจัดบริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานมีคุณภาพ และเป็นธรรมจากภาครัฐ

(๓) การขยายและตั้งส่วนราชการหรือหน่วยงานภาครัฐใหม่ในส่วนกลางและภูมิภาค จะต้องไม่เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจะกระทำได้เฉพาะเมื่อมีการปรับยุบเลิกส่วนราชการเดิมลง

(๔) การบริหารราชการแผ่นดินต้องมีการจัดแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาวที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

(๕) ให้มีการกำหนดนโยบายความมั่นคงของรัฐที่ชัดเจน

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

(๑) ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการปฏิรูปกฎหมายของประเทศ รวมทั้งเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา

(๒) รัฐต้องจัดทำกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและหลักธรรมาภิบาล จัดทำกฎหมายให้ทันสมัย ปรับปรุงกฎหมายที่สร้างความเป็นธรรมในสังคม กฎหมายที่มีประเพณีของโทษหรืออัตราโทษที่ไม่เหมาะสม กฎหมายที่ทำให้ผู้ด้อยโอกาสเสียเปรียบ และกฎหมายที่สร้างภาระให้กับประชาชนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร รวมทั้งมีกฎหมายกลางที่กำหนดกระบวนการจัดทำกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมาย การช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และการจัดทำเจตนารมณ์กฎหมาย

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) รัฐต้องกำหนดนโยบายด้านการศึกษา ภายใต้หลักการ ๗ เรื่อง ดังนี้

๑. การศึกษาคือการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นกำลังของการพัฒนาประเทศ จึงต้องกำหนดให้เป็นนโยบายระดับชาติที่มีความสำคัญสูงสุด โดยต้องมีความเชื่อมโยงกับนโยบายการพัฒนาทุกด้านและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความสามารถในการแข่งขัน และการธำรงรักษาเอกลักษณ์ของสังคมไทย

๒. รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน องค์กรอื่น ๆ และรัฐต้องปรับเปลี่ยนและลดบทบาทจากการเป็นผู้จัดการศึกษามาเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงการกำกับนโยบาย แผน มาตรฐาน และติดตามประเมินผล

๓. รัฐต้องส่งเสริมความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเป็นอิสระและรับผิดชอบต่อคุณภาพของผลการจัดการศึกษา

๔. การจัดการศึกษาต้องสร้างความเป็นธรรมขจัดความเหลื่อมล้ำ ให้โอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพแก่บุคคลอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม โดยรัฐต้องจัดสรรค่าใช้จ่ายพื้นฐานที่เพียงพอต่อการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพแก่ผู้เรียน ตั้งแต่ปฐมวัยถึงการศึกษาภาคบังคับ ตามความแตกต่างของผู้เรียนและสถานศึกษา

๕. การจัดการศึกษาต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่หลักสูตร วิธีการจัดการเรียน การสอน และการพัฒนาระบบครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ประชาชนชาวบ้านรวมถึงผู้ที่มีความรู้ต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน ที่เป็นสากลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความหลากหลายตามบริบทและความแตกต่างของภูมิสังคม เพื่อเพิ่มสมรรถนะการเรียนรู้และความสามารถในการประกอบอาชีพการงานของบุคคล ตลอดชีวิต ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๖. รัฐต้องส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในสังคมไทยโดยให้มีแหล่งเรียนรู้ และสื่อสาธารณะด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปะ วัฒนธรรม และศาสนา เพื่อบ่มเพาะ จิตสำนึกความเป็นพลเมืองไทยที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม๗. นโยบายการศึกษาต้องมีความต่อเนื่อง มีความ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และปราศจากการแทรกแซงใด ๆ จากกลุ่มผลประโยชน์แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ ด้านการศึกษา รัฐต้องกำหนดนโยบายด้านการศึกษา ภายใต้หลักการ ๗ เรื่อง ดังนี้

คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง

(๑) รัฐต้องจัดทำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแห่งชาติโดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนา แล้วอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการให้มีหน่วยงานอิสระทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

(๒) รัฐต้องจัดให้มีระบบการรวมศูนย์การบริหารการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ทั้งในภูมิภาคและในโลก

(๓) รัฐต้องพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจของประเทศไทยภายใต้การเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคและในโลก

(๔) รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและจัดอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้ตลาดทุนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งด้านการเข้าถึงแหล่งทุนของกิจการทุกขนาดอย่างมีธรรมาภิบาล และเป็น ช่องทางในการออมและลงทุนของภาคประชาชนกับภาครัฐเร็วขึ้น เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศในระดับสากล

(๕) รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกระดับมีความรู้ทางการเงินและต้องปลูกฝังให้ประชาชนมี ความสามารถในการบริหารการเงินของครัวเรือนได้อย่างเหมาะสมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีหน่วยงานอิสระรับผิดชอบในเรื่องนี้

(๖) รัฐต้องจัดให้มีระบบบำนาญบำนาญของประชาชน โดยต้องคำนึงถึงความเพียงพอในการยังชีพหลังเกษียณ และไม่เป็นภาระทางการคลังของรัฐ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ทั้งนี้ต้องจัดให้มีหน่วยงานกลาง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแล

(๗) ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายทางการเงิน ในการกำหนด นโยบายการเงินดังกล่าวให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและการเมือง ในการนี้ ต้องกำหนดกรอบการบริหารที่สามารถชี้แจงและตรวจสอบได้ และต้องมีความรับผิดชอบ ต่อสังคมอย่างชัดเจน

(๘) รัฐต้องจัดให้มีการกำกับดูแลระบบสถาบันการเงินที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ และอยู่บนพื้นฐานที่ทัดเทียมกัน เพื่อให้สถาบันการเงินมีความมั่นคง มีการแข่งขันกันเองอย่างเหมาะสม สามารถแข่งขันได้ในภูมิภาค ตลอดจนให้บริการแก่ประชาชนและภาคธุรกิจโดยทั่วถึงและเป็นธรรม

(๙) รัฐควรส่งเสริมสนับสนุนระบบการออมเพื่อการชราภาพ และจัดให้มีสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนโดยรวม โดยไม่เป็นภาระเกินสมควรแก่ฐานะการคลังของประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต

(๑๐) รัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ทางการเงิน มีนิสัยในการออม มีความเข้าใจเกี่ยวกับบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และมีวินัยทางการเงิน

คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตรอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

(๑) รัฐต้องยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจสังคมเสรีนิยม เพื่อสิทธิความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม

(๒) รัฐต้องยึดถือและดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้การดำเนินการตามแนวนโยบายของรัฐและประชาชนอยู่บนพื้นฐานความพอประมาณ สมเหตุสมผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และพึ่งพาตนเองได้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

(๓) รัฐต้องกำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวของประเทศ เพื่อให้มีเป้าหมายการพัฒนาอย่างบูรณาการต่อเนื่องและผูกพัน โดยมุ่งทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขัน ประชาชนมีสมรรถนะสังคมเอื้ออาทร แบ่งปันและเสมอภาค มีจริยธรรม ธรรมภิบาล เป็นสังคมแห่งสติปัญญาและคุณภาพ

(๔) รัฐต้องกำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์ของการดำเนินตามวิสัยทัศน์ให้แน่ชัดและผูกพันองคาพยพต่างๆ คือ การเป็นชาติการค้า นักลงทุน ผู้ค้าบริการ และเศรษฐกิจที่แข่งขันได้ ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ

(๕) รัฐพึงกำหนดกลไกหลักเกณฑ์วิธีการเพื่อให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับยุทธศาสตร์ของประเทศให้เข้ากับภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต

(๖) ๑) รัฐต้องสนับสนุนให้เอกชนมีสิทธิในการประกอบการบนพื้นฐานของการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยรัฐไม่ทำการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์เพื่อประชาชนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า ๒) รัฐต้องสนับสนุนการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรมระหว่างภาคเอกชนกันเอง และระหว่างรัฐกับเอกชนหากรัฐดำเนินกิจการคล้ายคลึงกัน

(๗) รัฐสนับสนุนให้ใช้หลักนิติธรรม คุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล และซัจด์การทุจริตประพฤตินิยมชอบในการประกอบกิจการทั้งภาครัฐและเอกชน

(๘) รัฐมีหน้าที่ดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินการของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน การบริการ โดยสนับสนุนการแปรรูป เพิ่มมูลค่า การปรับโครงสร้าง พัฒนาสมรรถนะและผลิตภาพด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง โดยมีงบประมาณที่ผูกพันและชัดเจน

(๙) รัฐต้องสนับสนุนและใช้การฝึกกำลังของภาคส่วนต่างๆ เช่น วิชาหกิจชุมชน วิชาหกิจเพื่อสังคม สหกรณ์ สถาบันเกษตรกร สมาคม สถาบันวิชาการ เพื่อให้มีกำลังความสามารถ พัฒนาตนเองและสร้างอำนาจต่อรอง

(๑๐) รัฐต้องพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนระบบโครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ ระบบขนส่งหลายรูปแบบทั้งภายในและระหว่างประเทศ

(๑๑) รัฐต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน

(๑๒) รัฐต้องผลักดันนโยบายเศรษฐกิจเปิดและเสรีในเวทีต่างๆ ของโลก เพื่อผลประโยชน์แห่งชาติ

(๑๓) รัฐต้องสนับสนุนและดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการค้าการลงทุนที่เปิดและเสรี เพื่อโอกาสและตลาด โดยมีกลไกในการคุ้มกันตนเองที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพ และดำรงกองทุนการปรับตัวของอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างเพียงพอ

(๑๔) รัฐต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาและความมั่นคงและความเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบของประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของอาเซียน

(๑๕) รัฐต้องส่งเสริมพัฒนาผลักดันให้ธุรกิจเอกชนในระดับต่างๆ สามารถเชื่อมโยงเพื่อหาโอกาสทางเศรษฐกิจ และมีบทบาทในเวทีภูมิภาคและโลก

(๑๖) รัฐต้องส่งเสริมและผลักดันให้ไทยเป็นสังคมสองภาษา

คณะกรรมการปฏิรูปพลังงาน

(๑) มาตรการ...รัฐต้องสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยจัดหาพลังงานให้เพียงพอกับความต้องการ ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ ความทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

(๒) มาตรการ...กิจการพลังงานเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งรัฐต้องกำกับดูแลให้มีการประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรม และคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

(๓) มาตรการ...รัฐต้องส่งเสริมให้มีการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียน รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนเป็นผู้ผลิตเพื่อใช้เองและเพื่อจำหน่ายด้วย และจัดให้มีกฎหมายส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน

คณะกรรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข

(๑) สุขภาพของประชาชนต้องเป็นพื้นฐานสำคัญที่รัฐมีหน้าที่สร้างเสริม พัฒนา ปกป้องคุ้มครอง และดูแลให้บุคคลสามารถอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตที่ดี โดยกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาประเทศในทุกด้าน ต้องมิให้เกิดผลกระทบด้านสุขภาพต่อประชาชน โดยเน้นกลไกกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในสังคมทุกระดับ

(๒) รัฐมีหน้าที่สนับสนุน และจัดสรรทรัพยากรสำหรับบริการสาธารณสุขให้เพียงพอและยั่งยืน สอดคล้องกับสภาพการณ์ของเศรษฐกิจ และสังคม โดยคำนึงถึงมาตรฐาน ความทั่วถึง เป็นธรรม ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

(๓) รัฐต้องสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การแพทย์แผนไทยคู่ขนานไปกับการแพทย์แผนปัจจุบันในระบบบริการสาธารณสุข

คณะกรรมการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) จัดให้มีระบบและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีความชัดเจนและบูรณาการ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ในกิจกรรมต่างๆ ให้มีใช้อย่างพอเพียงตามศักยภาพ การจัดการปัญหาน้ำท่วม และอุทกภัยในพื้นที่เศรษฐกิจ ชุมชน และพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงการแก้ปัญหาคุณภาพน้ำและแหล่งน้ำที่เสื่อมโทรมให้คงความอุดมสมบูรณ์และพึ่งพาได้อย่างยั่งยืน

(๒) จัดให้มีระบบและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และที่ดิน สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการสงวน อนุรักษ์ พันธุ์ เพื่อให้สามารถเอื้อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมของประเทศได้อย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงการใช้ประโยชน์และการใช้ทรัพยากรอย่างเท่าเทียม และประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ทรัพยากรทางทะเลเป็นสมบัติของชาติ ประชาชนชาวไทยมีสิทธิในการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและมีหน้าที่ดูแลฟื้นฟูให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์เพื่อคนรุ่นต่อไป ประชาชนต้องมีสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรอย่างเสมอภาคและเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม หน่วยงานภาครัฐต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจน เป็นเอกเทศ และไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ภาคประชาชนมีบทบาท หน้าที่ในการควบคุม ตรวจสอบชี้วัด ติดตามประเมินผลการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ การพัฒนา และการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและพื้นที่อนุรักษ์ทางทะเลอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๔) รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการตั้งถิ่นฐาน การผังเมืองและการใช้พื้นที่ทุกระดับ โดยจัดให้มีการวางแผนและวางผังการพัฒนาชนบท ชุมชนเมือง จังหวัด ภาค เพื่อกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ประสานกับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การคมนาคมขนส่ง อันอำนวยประโยชน์ต่อประชาชนด้านที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ ทั้งด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา คุณภาพชีวิต และผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๕) รัฐต้องจัดให้มีระบบ ระเบียบ กฎหมาย และแผนการจัดการที่ดีกับปัญหาสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มลพิษ วัตถุอันตรายและขยะ เพื่อฟื้นฟู คุ้มครอง ป้องกัน รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม

(๖) ทรัพยากรธรรมชาติเป็นทรัพย์ของแผ่นดิน รัฐต้องกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งจัดให้มีกลไกเพื่อผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนด้วยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ อาทิ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ การเข้าถึง การใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ มีระบบการติดตาม ตรวจสอบเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมด้วยกลไกที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมและวิถีวัฒนธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติของแผ่นดินอย่างยั่งยืน

(๗) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนการดำเนินการของรัฐในการจัดทำแผนพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม หรือการจัดทำโครงการพัฒนาใดๆ ในระดับชาติ จะต้องมีการศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SEA : Strategic Environmental Assessment) เพื่อประกอบการพิจารณาความเป็นไปได้ทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์ สังคมและวิศวกรรม ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

(๘) ให้มีการจัดตั้งศาลสิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกเป็นกลไกในการทำหน้าที่ขจัดปัญหาความขัดแย้งด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) การส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อแก่ประชาชน

(๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของสื่อ และผู้ใช้สื่อ

คณะกรรมการปฏิรูปการแรงงาน

(๑) การคุ้มครองสภาพการจ้างงานรวมถึงความปลอดภัยในการทำงานและค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองแรงงานสตรีมีภาวะครอบครัว แรงงานพิการ แรงงานสูงวัย แรงงานเด็ก แรงงานป่วยเป็นโรคเอดส์ และกลุ่มแรงงานเปราะบางอื่น ๆ

(๒) มีระบบประกันสังคมที่ครอบคลุม คุ้มครองแรงงานที่ขาดรายได้และส่งเสริมการออมในหมู่ผู้ใช้แรงงานไทย

(๓) แรงงานได้รับการพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ เพื่อเสริมรายได้ ส่งเสริมอาชีพอิสระ อาชีพเกษตรกร คุ้มครองอาชีพที่ควรสงวนให้กับคนท้องถิ่นและการจัดตั้งธนาคารแรงงาน ให้บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านแรงงาน

(๔) การกำหนดนโยบายหรือมาตรการใด ๆ ด้านแรงงาน รัฐต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- (๑) การบริหารราชการแผ่นดินต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
- (๒) กำหนดมาตรการในการสร้างและส่งเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) กำหนดกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและตรวจสอบการสรรหาตลอดจนความประพฤติและการปฏิบัติตนของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๔) ให้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการป้องกันการทุจริต

คณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

- (๑) รัฐต้องใช้ศาสนาสร้างการปกครองที่เป็นธรรม ขจัดความทุจริตประพฤติมิชอบ โดยนำหลักศาสนามาเป็นกลไกสำคัญ ควบคุมการสร้างสรรคสังคมที่มีธรรมาภิบาล และสร้างระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ
- (๒) รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่การประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
- (๓) รัฐต้องส่งเสริมการเรียนรู้ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จากการนำมาปฏิบัติในชีวิตจริง และจัดให้มีการศึกษาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ทั้งในระบบตั้งแต่ ชั้นเด็กเล็กไปจนถึงมัธยมศึกษา และนอกระบบ ด้วยศูนย์การเรียนรู้และสื่อส่งเสริม
- (๔) รัฐต้องมีหน้าที่ส่งเสริมประชาชนในชาติให้มีค่านิยมที่พึงประสงค์ ยกย่องผู้ประพฤติดี รังเกียจผู้ประพฤติชั่ว มีศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความพอเพียง รักความเป็นธรรม มีความเสียสละ มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติมากกว่าส่วนตน
- (๕) รัฐมีหน้าที่สนับสนุนการผลิตและจัดสรรเวลาในการเผยแพร่สื่อ ในการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม อย่างน้อย ๑ ชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์
- (๖) รัฐต้องสร้างดุลยภาพแห่งอำนาจการจัดการด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงสามภาคส่วนสำคัญคือ ภาครัฐ (ราชการ) ภาคเอกชน (ธุรกิจ) และภาคประชาชน (สังคม)
- (๗) รัฐต้องจัดตั้งองค์กรสมัชชาศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริม พัฒนา ปกป้อง ฟื้นฟู อนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม อันหลากหลาย ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของภาคประชาชน เพื่อสร้างดุลยภาพ
- (๘) รัฐต้องจัดให้มีแผนแม่บทระดับชาติว่าด้วยศิลปะ วัฒนธรรม ภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน เพื่อการพัฒนาผู้สร้าง ผู้เสพ และผู้สนับสนุนงานศิลปะและวัฒนธรรม การกำหนดนโยบาย แนวทางการส่งเสริม พัฒนา ปกป้อง ฟื้นฟู อนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานศิลปะ วัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยใช้ฐานคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรม

(๙) รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมและสนับสนุนการเปิดพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่สื่อทุกรูปแบบ สำหรับกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรม โดยสนับสนุนงบประมาณและการจัดการที่จำเป็น ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของภาคประชาชน เพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างภาครัฐ (ราชการ) ภาคเอกชน (ธุรกิจ) และภาคประชาชน (สังคม)

(๑๐) รัฐต้องจัดตั้งให้มีกองทุนสร้างเสริมศิลปะ วัฒนธรรม เป็นกองทุนภาคประชาสังคม ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของภาคประชาชน

คณะกรรมการการปฏิรูปการกีฬา

(๑) การกำหนดให้การกีฬาเป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยกำหนดไว้ในส่วนแนวนโยบายด้านการกีฬาเป็นการเฉพาะ โดยมีข้อความ ดังต่อไปนี้

“มาตรา .. รัฐต้องดำเนินการด้านการกีฬา ดังต่อไปนี้

(๑.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาการกีฬาเพื่อพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิต จิตใจ รวมทั้งสร้างความสามัคคีและความภาคภูมิใจของคนในชาติ

(๑.๒) จัดให้มีโครงสร้างและการบริหารจัดการด้านการกีฬาในทุกระดับที่ทันสมัย มีมาตรฐาน อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเพียงพอ

(๑.๓) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของชาติ”

คณะกรรมการการปฏิรูปวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

(๑) รัฐต้องจัดให้มีการศึกษา การสื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์อยู่ในวิถีคิด วิถีชีวิต และให้การใช้หลักเหตุผลเป็นพื้นฐานการตัดสินใจ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และสมรรถนะของประเทศ

(๒) รัฐต้องจัดให้มีกลไกส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจให้เกิดการสร้างความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและชัดเจน และดำเนินการให้มีการส่งเสริมและลงทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต ภาคบริการ และเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

(๓) รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การผลิตและการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาให้มีจำนวนเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อการปฏิรูปสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้ที่ถูกต้อง และมีความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรและภูมิปัญญาไทย

(๔) รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเคารพ ค้ำครอง แลกเปลี่ยนและแบ่งปันทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการค้นคิดให้เกิดความรู้ในสิ่งที่มีอยู่และความรู้ใหม่ เพื่อการรักษา พัฒนาและสร้างวัฒนธรรมการเคารพในทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าจากทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ตลอดจนให้มีการนำไปใช้อย่างเป็นธรรม ให้มีระบบการบริหารจัดการ และค้ำครองปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

(๑) รัฐต้องรับรองสิทธิพลเมืองในฐานะผู้บริโภค โดยดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่องค์การคุ้มครองผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดไว้ให้มีผลบังคับใช้อย่างเคร่งครัด และกำหนดสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคให้ได้รับการคุ้มครองตามพันธกรณีระหว่างประเทศ นอกจากนี้ รัฐต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของตัวแทนผู้บริโภคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งในโครงสร้างคณะกรรมการทุกระดับที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) มีกฎหมายกลางหรือประมวลกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเพียงฉบับเดียว ซึ่งครอบคลุมเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งบูรณาการการใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ในกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภค นอกจากนี้ รัฐมีหน้าที่ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้ทันสมัย

(๓) รัฐต้องดำเนินการกำกับดูแลสาขาวิชาชีพ องค์กรวิชาชีพ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรภาคเอกชนอื่นของ ผู้ประกอบธุรกิจ ให้มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามสิทธิของผู้บริโภค รวมทั้งปฏิบัติให้เป็นธรรมกับผู้บริโภค โดยให้มีตัวแทนผู้บริโภคซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในองค์กรดังกล่าวด้วย

(๔) รัฐต้องดำเนินการให้การค้ามีความเป็นธรรม โดยให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะการตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรการอนุญาตให้มีการค้าในท้องถิ่น เพื่อรักษาอัตลักษณ์ท้องถิ่น ประเพณีการค้าและการประกอบอาชีพ วิถีชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และการมีส่วนร่วมของชุมชน นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เจริญเติบโตและเข้มแข็งเข้าสู่การแข่งขันตามกลไกตลาด

(๕) รัฐต้องจัดกลไกเพื่อคุ้มครองความมั่นคงด้านอาหาร รวมทั้งสินค้าอื่นและบริการที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ถึงสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ด้วยการบริหารจัดการกลไกและมาตรการทางการค้ามิให้เกิดการผูกขาดตัดตอนโดยกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ เพื่อคุ้มครองเกษตรกรและผู้ผลิตรายย่อย ให้คงอยู่และพัฒนาทักษะในอาชีพของตน

(๖) รัฐต้องกำหนดมาตรการกรณีรัฐทำความตกลงระหว่างประเทศในเรื่องธุรกิจ สินค้า หรือบริการ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเกิดผลกระทบต่อการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งต้องให้ข้อมูลในการเจรจาเพื่อทำความตกลงดังกล่าว

(๓) รัฐต้องจัดให้มีกองทุนเพื่อชดเชยหรือเยียวยาความเสียหายให้กับผู้บริโภคที่ได้รับ ความเสียหายจากสินค้าหรือบริการที่ไม่ปลอดภัยโดยผู้บริโภคไม่ต้องพิสูจน์ความรับผิดชอบ

(๔) รัฐต้องจัดให้มีกลไกอัตโนมัติหรือสถาบันกลางที่สร้างหลักประกันด้านความปลอดภัยของ สินค้าและบริการที่เป็นมาตรฐาน โดยใช้หลักการป้องกันล่วงหน้า (Precautionary Principle) ในการกำหนด หรือหามาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายที่สามารถคาดหมายได้ ล่วงหน้า และให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายต่อผู้บริโภคน้อยที่สุด รวมทั้งคำนึงถึงผู้ประกอบการด้วย ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอผลอันตรายเชิงประจักษ์ที่เกิดแก่ผู้บริโภคในประเทศ

หมวดที่ ๓ : รัฐสภา (๒ คณะ ๔ ประเด็น)

คณะกรรมการการปฏิรูปการเมือง

(๑) ที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จำนวน ๓๕๐ คนโดยให้แบ่งเป็นเขตเลือกตั้ง เขตละไม่เกิน ๓ คน

การเลือกตั้ง ให้ประชาชน ๑ คน เลือกได้ ๑ เสียง (๑ คน) และให้นำคะแนนของผู้สมัคร มาเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยสุด ให้ผู้ที่ได้คะแนน ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๓ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในเขตเลือกตั้งนั้นโดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. มีอำนาจในการบัญญัติกฎหมาย ทั้งกฎหมายที่เสนอโดยฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นผู้ริเริ่มเสนอเอง

๒. มีอำนาจในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร โดยการยื่นญัตติ กระทู้ และการเปิดอภิปรายทั่วไป โดยไม่ลงมติ

๓. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของนักการเมืองร่วมกับ อัยการอิสระเพื่อยื่นฟ้องศาลคดีการเมืองโดยตรง

(๒) ที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน จังหวัดละ ๑ คน ๗๗ จังหวัด และการเลือกตั้งจากกลุ่มองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและกลุ่มอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๗๗ คน รวมเป็น ๑๕๔ คน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. มีอำนาจกลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร

๒. มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรอิสระ การตรวจสอบ ประวัตินักกระทำโดยเปิดเผย

๓. มีอำนาจในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริง ต้องกระทำโดยเปิดเผย

๔. มีอำนาจในการยื่นกระทู้และญัตติ ให้รัฐบาลชี้แจง

๕. มีอำนาจร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรเปิดอภิปรายทั่วไปรัฐสภา โดยไม่มีการลงมติ

(๓) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

๑. เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

๒. เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลภาษีอากรให้ชำระภาษีกับรัฐ

๓. เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญนี้ไม่ให้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป โดยให้มีผลนับแต่รัฐธรรมนูญนี้ (ฉบับใหม่) ใช้บังคับ

๔. ไม่เป็นบุพการี คู่สมรสทั้งโดยนิตินัยและพฤตินัย บุตรหรือบุตรบุญธรรม เคยเป็นคู่สมรส และยังคงมีความสัมพันธ์อันที่สามี ภรรยา ของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คณะกรรมการการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐสภาที่ดี และมีบทลงโทษ

หมวดที่ ๔ : คณะรัฐมนตรี (๓ คณะ ๕ ประเด็น)

คณะกรรมการการปฏิรูปการเมือง

(๑) การเลือกตั้งคณะรัฐมนตรีจากประชาชนโดยตรง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

ให้ประชาชนเลือกตั้งคณะรัฐมนตรีโดยตรง โดยให้ผู้สมัครระบุชื่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทั้งคณะตามที่กฎหมายกำหนด ผู้สมัครคณะรัฐมนตรีต้องเสนอชื่อโดยพรรคการเมืองที่มีสมาชิกพรรคตามที่กฎหมายกำหนด หากปรากฏว่าการเลือกคณะรัฐมนตรีรอบแรกไม่มีผู้สมัครคณะใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งให้นำคณะที่ได้รับคะแนนอันดับหนึ่งและอันดับสองมาเลือกตั้งใหม่ภายในเวลาที่กำหนด

(๒) รัฐบาลรักษาการ ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

ในขณะที่มีพระราชกฤษฎีกาให้จัดการเลือกตั้ง ให้มีรัฐบาลรักษาการคณะหนึ่งที่เป็นกลางเพื่อรับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดินในช่วงที่มีการเลือกตั้งและป้องกันมิให้รัฐบาลทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับความเป็นธรรม และสนับสนุนคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในการจัดการเลือกตั้งให้เป็นกลาง สุจริตเที่ยงธรรม และโปร่งใส โดยให้ปลัดกระทรวงทุกกระทรวงทำหน้าที่รักษาการรัฐมนตรีและให้ปลัดกระทรวงเลือกกันเองคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่รักษาการนายกรัฐมนตรี กระทรวงที่ปลัดกระทรวงทำหน้าที่รักษาการนายกรัฐมนตรี ให้รองปลัดกระทรวงอันดับหนึ่งทำหน้าที่รักษาการรัฐมนตรีแทน ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการเป็นผู้นำความกราบบังคมทูลเพื่อโปรดเกล้าแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะของผู้นำและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฐานะผู้บริหารประเทศที่ดี และมีบทลงโทษ

(๒) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interests) ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฝ่ายบริหาร (นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรี)

คณะกรรมการปฏิรูปวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

(๑) จัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ข้อเท็จจริงต่อคณะรัฐมนตรี

หมวดที่ ๕ : การคลังและงบประมาณของรัฐ (๔ คณะ ๑๒ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) เห็นควรให้จัดระบบงบประมาณเป็นระบบคู่ขนาน คือ การจัดสรรงบประมาณตามภารกิจ (function-based budgeting) และการจัดสรรงบประมาณตามพื้นที่ (Area-based budgeting) เพื่อเพิ่มอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรของชาติเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาและแก้ปัญหาของท้องถิ่น

(๒) เห็นควรให้การจัดทำงานงบประมาณมีลักษณะที่เน้นการควบคุมที่ผลงาน (Output/Result oriented) และสร้างกลไกบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานตามภารกิจต่าง ๆ

คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง

(๑) รัฐพึงจัดระบบภาษีเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับชาติและระดับท้องถิ่น และดำเนินการให้ภาษีท้องถิ่นมีรายได้มากพอสมควรแก่การใช้จ่ายของท้องถิ่น และให้มีระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ

(๒) แผนการจัดหารายรับ และแผนการใช้จ่ายของภาครัฐให้จัดทำเป็นพระราชบัญญัติ เรียกว่า พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยให้เสนอหลักเกณฑ์ ขั้นตอน กำหนดเวลา วิธีการ ขอบเขตและเงื่อนไขที่สมควรใช้ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและการให้ความเห็นชอบพระราชบัญญัติ ให้กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และแผนการหารายรับ รายจ่ายและแผนหารายได้ชำระหนี้เงินกู้ ซึ่งรัฐบาลต้องแถลงต่อรัฐสภาว่า แหล่งที่มาของการกู้เงิน รวมถึงการกำหนดแผนในการจัดหารายได้ในรูปแบบของภาษีเพื่อนำมาชำระหนี้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหนี้สะสมของรัฐบาลชุดต่อไป เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนอาจดำเนินการไปพลางก่อนได้ แต่ต้องแจ้งขออนุมัติจากรัฐสภา

(๓) การใช้จ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำได้อีกเฉพาะที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนรัฐบาลจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม คณะรัฐมนตรีมีอำนาจโอนหรือนำรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดไปใช้ในรายการที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ทันที เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะสงครามและให้รายงานรัฐสภาทราบโดยเร็ว

(๔) สำหรับเงินรายได้ของหน่วยงานของรัฐใดที่ไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้หน่วยงานนั้นทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินดังกล่าว เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี และให้คณะรัฐมนตรีทำรายงานเสนอต่อรัฐสภาต่อไป

(๕) ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อกำหนดความหมายของ “หนี้สาธารณะ” การกำหนดเพดานหนี้สาธารณะ และกำหนดตัวชี้วัดเพดานหนี้สาธารณะ

(๖) รัฐต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจ ทั้งในแง่ความจำเป็นในการดำรงอยู่ ความมีประสิทธิภาพ การแข่งขันอย่างเป็นธรรมกับภาคธุรกิจ การกำหนดเป้าหมายการดำเนินการที่ชัดเจน และการยกระดับธรรมาภิบาลให้เทียบเท่าสากล โดยให้แยกหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจรายสาขาและหน่วยงาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจแทนประชาชนอย่างชัดเจน ในกรณีนี้ ให้รัฐจัดตั้งองค์กรซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจแทนประชาชนที่มีความเป็นอิสระ ซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) ปฏิรูปกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยให้เน้นในเรื่องประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความโปร่งใส

(๒) การใช้จ่ายงบประมาณและเงินกู้ต้องกำหนดแผนงาน เป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน และสามารถคาดการณ์ผลล่วงหน้าได้ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินการเป็นประจำ

คณะกรรมการปฏิรูปวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

(๑) รัฐต้องจัดสรรงบประมาณในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายของแผนการพัฒนาประเทศ เพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

(๒) รัฐต้องสร้างระบบการบริการที่มีประสิทธิภาพ และมีกลไกการจูงใจทั้งทางการเงิน ภาษีและสิทธิพิเศษอื่น ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนและดำเนินการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรม

หมวดที่ ๖ : ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน

(๑ คณะ ๒ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและนักการเมืองทุกระดับต้องรับผิดชอบพฤติกรรมและจริยธรรมของผู้ติดตาม ที่ปรึกษา และเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง

(๒) สร้างระบบการถ่วงดุลอำนาจและขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ชัดเจน

หมวดที่ ๗ : การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น (๗ คณะ ๑๖ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) เห็นควรกำหนดขอบเขตภารกิจ อำนาจหน้าที่ และจัดดุลอำนาจและความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน รวมทั้งเพิ่มอำนาจของประชาชนในการมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการบริหารงานมากขึ้น

คณะกรรมการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น

(๑) รัฐต้องกระจายอำนาจและส่งเสริมให้ประชาชนและท้องถิ่น มีความสามารถและความเป็นอิสระในการปกครองตนเองภายใต้เอกภาพแห่งรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ หัวถึงและเพียงพอ การกำกับดูแลของรัฐให้ทำหน้าที่จำเป็นเพื่อเป็นหลักประกัน ธรรมภิบาล และผลสัมฤทธิ์

(๒) รัฐต้องกำหนดขอบเขตภารกิจ อำนาจหน้าที่ และจัดดุลอำนาจ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นภายใต้หลักการเพิ่มอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการบริหารจัดการตนเองได้มากขึ้น

(๓) รัฐจะต้องส่งเสริมความเป็นอิสระทางการคลังของท้องถิ่น โดยจัดให้มีระบบงบประมาณคู่ขนาน คือการจัดสรรงบประมาณตามพื้นที่ควบคู่กับการจัดสรรงบประมาณตามภารกิจ ภายใต้หลักการที่มุ่งสร้างความ ยืดหยุ่น คล่องตัวให้ท้องถิ่นในการตัดสินใจใช้งบประมาณ รวมทั้งส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถจัดหารายได้บริหาร รายจ่ายและดูแลการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กระบวนการและวิธีการงบประมาณตามพื้นที่ ให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายกำหนด

(๔) ให้มีกลไกที่มีเอกภาพเพื่อขับเคลื่อนการกระจายอำนาจ การบริหารการเงินการคลัง การบริหารงานบุคคล โดยประกอบด้วย

๑. สภาการปกครองท้องถิ่นแห่งชาติ มีลักษณะจตุภาคี ประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคชุมชน/ประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิ/ตัวแทนวิชาชีพ

๒. สำนักกรมสภาการปกครองท้องถิ่น มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง

๓. ระบบบริหารงาน เงิน คน ที่เหมาะสมกับบริบทการกระจายอำนาจของท้องถิ่นรัฐจะต้องถ่ายโอนภารกิจของราชการบริหารส่วนกลางให้กับท้องถิ่นในภารกิจขั้นพื้นฐาน และภารกิจอื่นที่ไม่ได้ ระบุไว้ โดยจะต้องดำเนินการถ่ายโอนให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญ ใช้บังคับ

(๕) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น ๒ รูปแบบ คือรูปแบบทั่วไป และรูปแบบพิเศษ

❖ รูปแบบทั่วไป หมายถึงรูปแบบที่ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

- ท้องถิ่นระดับจังหวัด
- ท้องถิ่นต่ำกว่าระดับจังหวัด

❖ รูปแบบพิเศษ หมายถึงรูปแบบที่กำหนดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ อันมีลักษณะแตกต่างออกไปจากรูปแบบทั่วไป

(๖) รัฐพึงจัดระบบการเมืองในระดับท้องถิ่นให้มีความแตกต่างจากระบบการเมืองระดับชาติ ให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความปรองดอง เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในท้องถิ่นและความร่วมมือของทุกฝ่ายในการพัฒนาของท้องถิ่น โดยจัดให้มีสภาพลเมืองเพื่อเป็นกลไกปรึกษาหารือโดยใช้ข้อมูลความรู้เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ควบคู่กับสภาท้องถิ่นรัฐจะต้องมีมาตรการในการคัดกรองที่ดีเพื่อให้ได้สมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชนสามารถยื่นถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นได้ การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น จำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ที่มา คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น อาจมีหลากหลายรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนด

(๗) ให้มีระบบให้การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความยืดหยุ่น คล่องตัว ยึดถือระบบคุณธรรม เน้นการพัฒนาทรัพยากร บุคคลท้องถิ่นให้เป็นผู้มีสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีระบบสวัสดิการที่เหมาะสม มีการประเมินผลแบบประชาชนมีส่วนร่วม และการพิทักษ์ระบบคุณธรรม รวมทั้งการจัดความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำให้สมดุลกัน ทั้งนี้ ให้มีองค์กรกลาง การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นการเฉพาะ

การถ่ายโอน การหมุนเวียน การโอนย้ายบุคลากรระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และ ส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการจัดระเบียบบริหารงานบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด

(๘) การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นตามกรอบของกฎหมาย และมีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองประชาชน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ และสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล รัฐจะต้องช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่นเมื่อได้รับการร้องขอ และส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) กระจายอำนาจการจัดการศึกษา รัฐเปลี่ยนบทบาทจากผู้จัดการศึกษามาเป็นผู้สนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยรัฐต้องกระจายอำนาจการจัดการศึกษาทุกระดับสู่สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น ดังนี้

๑. รัฐต้องกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของภาครัฐ โดยกระจายอำนาจสู่ฐานพื้นที่สถานศึกษาและชุมชน

๒. ให้สถานศึกษามีสถานภาพเป็นนิติบุคคลที่มีความเป็นอิสระและรับผิดชอบต่อคุณภาพของผลการจัดการศึกษา และทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน และเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน

๓. ส่งเสริมสนับสนุนทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษาทุกระดับ

คณะกรรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข

(๑) รัฐต้องสนับสนุน ส่งเสริม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดบริการด้านสาธารณสุขที่ครบถ้วน

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) การคลังและการงบประมาณของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกระดับต้องยึดหลักสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม

(๒) การบริหารจัดการและการบริการสาธารณะที่ดี ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

(๓) ให้มีองค์กรใหม่ระดับชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการปฏิรูปวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมสนับสนุนหรือลงทุนทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างสมรรถนะความสามารถของชุมชนและท้องถิ่น

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

(๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการคุ้มครองผู้บริโภคในท้องถิ่นของตน โดยอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และการแสดงความคิดเห็นและกำหนดหลักเกณฑ์ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริโภคในท้องถิ่นได้รับสินค้าและบริการที่ปลอดภัย
๓. ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองจากการลวงของโฆษณา
๔. ส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับการบริโภคสินค้าและบริการ

ภาคที่ ๓ : นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

หมวดที่ ๑ : ศาลและกระบวนการยุติธรรม (๓ คณะ ๑๗ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

- (๑) รัฐต้องบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างและกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรตำรวจ องค์กรนายความ องค์กรอัยการ และองค์กรศาล เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน สะดวก ต่อเนื่อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเสียค่าใช้จ่ายน้อย รวมทั้งให้บูรณาการจัดหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสะดวกและคล่องตัว โดยเฉพาะให้จัดหน่วยงานการบังคับคดี ราชทัณฑ์ และการคุมประพฤติให้เป็นหน่วยงานของศาลยุติธรรม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๒) ให้รัฐจัดให้มีมาตรการที่เด็ดขาดในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรม คดีความ และมีมาตรการชะลอการฟ้องคดีอาญา จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย ที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันมิให้เกิดคดีความ รวมทั้งให้มีมาตรการสำคัญในการป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๓) ให้รัฐสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการระงับข้อพิพาท หรือหาข้อยุติทางคดี ก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล โดยให้รัฐดำเนินการให้ประชาชนได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก ด้วยการจัดนายความให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- (๔) ห้ามมิให้ข้าราชการที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ข้าราชการอื่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไปดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ หน่วยงานที่ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจนั้นให้เข้าไปดำรงตำแหน่งได้เท่าที่จำเป็น
- (๕) ให้รัฐสนับสนุนจัดให้มีอุปกรณ์วีดิทัศน์ บันทึกภาพและเสียงมาใช้ในการสอบสวน ใต้สวน และพิจารณาคดีของหน่วยงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม
- (๖) ปฏิรูปงานตำรวจ
 ๑. ให้องค์กรตำรวจมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้มีการแต่งตั้งโยกย้ายโดยคณะกรรมการในสภากิจการสภาตำรวจแห่งชาติ อย่างเป็นธรรมและปลอดภัยจากการถูกแทรกแซงทางการเมือง ภายใต้องค์กรการกำหนดนโยบายและการตรวจสอบการใช้อำนาจอย่างเคร่งครัดและเป็นระบบ

๒. ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารราชการตำรวจ เป็นตำรวจส่วนกลาง ตำรวจส่วนภูมิภาค หรือตำรวจส่วนท้องถิ่น โดยให้มีหน่วยงานและกำหนดอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๓. ให้ประชาชนแต่ละภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ การแต่งตั้งโยกย้าย การถอดถอน เจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔. ให้มีการจัดโครงสร้างองค์กรตำรวจและปรับเปลี่ยนหน่วยงานให้เหมาะสม

๕. ให้ตัดโอนอำนาจหน้าที่ของตำรวจในงานการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี ในความผิดตามกฎหมายให้เป็นของหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่นตามความเหมาะสมทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๗) ให้มีศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลอุทธรณ์ มืองค์คณะ ๓ คน และในศาลฎีกา มืองค์คณะ ๕ คน เลือกจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา ให้ตั้งองค์คณะเป็นรายคดี โดยให้ใช้ระบบไต่สวน ซึ่งในแต่ละศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวกับนักการเมืองให้เสร็จโดยเร็ว โดยให้มีการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาในแต่ละชั้นศาลทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๘) ให้คดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นให้อยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์ และเมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งหรือคำพิพากษาแล้วให้เป็นที่สุดทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๙) การปฏิรูปการดำเนินคดีกับนักการเมือง

๑. ให้ที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาตั้งคณะผู้พิพากษา จำนวน ๕ คน เป็นรายคดีเพื่อพิจารณาพิพากษาหรือวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

๑.๑ พิจารณาพิพากษาคดีเลือกตั้งของนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๑.๒ วินิจฉัยชี้ขาดปัญหา คุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

๒. ส่วนการถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ออกจากตำแหน่ง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๐) ให้การพิจารณาคดีในศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดเป็นไปด้วยความต่อเนื่อง รวดเร็วและคดีที่ต้องขึ้นศาลปกครองนั้นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๑) ให้มีศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๙ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียวคือ ๖ ปี และมีอายุไม่เกิน ๗๐ ปี มีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามและมีที่มาตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องของการวินิจฉัยการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

(๑๒) การปฏิรูปงานศาลยุติธรรม

๑ ให้คณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) เลือกมาจากผู้พิพากษาในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าคณะในศาลฎีกาและมีสัดส่วนจากวุฒิสภา

๒ ให้ผู้พิพากษาที่อยู่ฝ่ายบริหารมีอายุไม่เกิน ๖๕ ปี

๓ ให้การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งให้อยู่ในสายงานความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละศาลที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานศาลนั้น ๆ

๔ ในศาลชั้นต้นที่จะตัดสินคดีที่จำเลยกระทำความผิดมีโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไปจะต้องมีผู้พิพากษาไม่น้อยกว่า ๑ คน ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี เป็นเจ้าของสำนวนหรือองค์คณะ

๕ ให้ผู้พิพากษานายเดี่ยวในศาลชั้นต้น มีอำนาจนั่งไต่สวนหรือพิจารณาคดีโดยการบันทึกคำพยานด้วยเอกสารและให้มีการบันทึกวิธีทัศนังภาพและเสียง ทั้งนี้ การจัดเก็บ การคัดสำเนา หรือการเผยแพร่ภาพและเสียงของวิธีทัศนัง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

๖. ให้มีศาลแขวงประจำอำเภอ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) ศาลต้องเป็นองค์กรที่มีอำนาจตุลาการที่เป็นอิสระ มีความเป็นธรรม และยึดถือความถูกต้องเป็นหลัก

(๒) กระบวนการยุติธรรมอยู่บนหลักความเสมอภาค เท่าเทียมและเป็นธรรม สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา ผู้เสียหาย และปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

(๓) บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นที่ประจักษ์ และมีความรอบรู้ เป็นที่เชื่อมั่นศรัทธาของสาธารณชน

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

(๑) จัดตั้งศาลคดีผู้บริโภคในศาลยุติธรรมซึ่งมีผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และให้ผู้พิพากษาดังกล่าวรับผิดชอบคดีคุ้มครองผู้บริโภคเมื่อได้รับตำแหน่งในศาลสูงด้วย

(๒) ศาลมีหน้าที่ต้องใช้บทบาทเชิงรุกในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีที่คู่ความเป็นผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยหรือด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค โดยการใช้บทบาทดังกล่าวไม่ให้เกิดว่าเป็นเหตุให้มีการคัดค้านผู้พิพากษาว่าไม่มีความเป็นกลาง

หมวดที่ ๒ : การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ (๖ คณะ ๑๗ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง

(๑) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

๑. ที่มาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ต้องปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

๒. แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. ปฏิรูประบบและกลไกการสอบสวนคดีการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยจัดลำดับคดีตามความรุนแรงและความเสียหายอันเกิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน และการจัดทีมงานการสอบสวนที่มีความชำนาญมาทำหน้าที่และรับผิดชอบการสอบสวนในแต่ละคดีจนแล้วเสร็จเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติวินิจฉัยต่อไป

๔. ปฏิรูปการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยแยกหน้าที่ด้านการส่งเสริมและการปราบปรามให้ชัดเจน เพื่อประชาชนจะได้รับทราบถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

๕. โอนหน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) เป็นหน่วยงานในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อให้มีความอิสระและไม่ถูกแทรกแซงจากทางการเมือง

๖. ให้ฟ้องคดีต่อศาลของข้าราชการประจำดำเนินการเช่นเดียวกับคดีของนักการเมือง คือ ดำเนินการฟ้องคดี ๒ ชั้นศาลเท่ากัน

๗. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ควรมีอำนาจฟ้องคดีได้เองโดยไม่ต้องผ่านองค์กรอัยการ

๘. ควรมีการจัดตั้งศาลว่าด้วยคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

๙. คดีทุจริตไม่ควรมียุคความ

(๒) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

๑. ที่มาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง

๒. ปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

๓. ให้อำนาจกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการปรับปรุงแก้ไขกฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเท่าทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๔. การตรวจสอบของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรให้ความสำคัญในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Performance Audit) เพื่อให้ผู้กระทำความผิดหลีกเลี่ยงได้ยาก เพราะมีหลักฐานชัดเจน

๕. ปฏิรูปมาตรฐานและกลไกการตรวจสอบของกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้มีมาตรฐานอย่างเดียวกันเพื่อป้องกันมิให้เป็นข้ออ้างของหน่วยงานรับตรวจ

(๓) องค์กรอัยการ ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

๑. ที่มาของกรรมการอัยการและอัยการสูงสุดต้องปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง

๒. ปฏิรูประบบและกลไกการทำงานของอัยการให้ทำหน้าที่อำนวยความยุติธรรมอย่างเที่ยงธรรม

๓. ปฏิรูประบบและกลไกการทำงานขององค์กรอัยการให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานในการอำนวยความยุติธรรม

๔. ให้ภารกิจการสอบสวนคดีอาญาเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการโดยตรง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจเพียงการจับกุม

๕. เพื่อให้องค์กรอัยการดำรงความยุติธรรมอย่างเที่ยงธรรม ห้ามมิให้พนักงานอัยการไปดำรงตำแหน่งคณะกรรมการในรัฐวิสาหกิจ และหรือตำแหน่งอื่น ๆ

(๔) การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ (กปช.) ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

ให้จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ (กปช.) ขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ประเมินบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งบริหารระดับสูงของข้าราชการพลเรือน (ระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่าขึ้นไป) ของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจให้สุจริตเที่ยงธรรม ตามระบบคุณธรรม และการประเมินผลโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ เพื่อทำความเข้าใจถึงความคุ้มค่าของนโยบายหรือโครงการให้รัฐบาลและสาธารณชนได้ทราบ

การประเมินบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งระดับสูงของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจให้คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ (กปช.) แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่ประเมินบุคคลเป็นคราว ๆ ไป

การประเมินผลโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดเตรียมงบประมาณสำหรับการประเมินผลไว้ด้วยทุกโครงการ ให้คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติ (กปช.) จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินผลโครงการของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ และรายงานผลการประเมินให้รัฐบาลทราบภายในเวลาที่กำหนด

(๕) ๑.๑ ที่มาคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีที่มาโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง และให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหา โดยสรรหาเป็นสองเท่าของจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ที่พึงมีเพื่อส่งให้วุฒิสภาศึกษาพิจารณาคัดเลือก

๑.๒ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการการเลือกตั้งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

๑.๓ การพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระให้การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้งนั้นเป็นการเฉพาะตัว ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างสามารถดำรงตำแหน่งได้จนครบวาระของตน ไม่จำกัดเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

๑.๔ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

๑) ในช่วงการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และบุคคลที่มีหน้าที่จัดการเลือกตั้งมีอำนาจเข้าไปตรวจค้นสถานที่ต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นสถานที่ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางการเมือง และจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งโดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือหมายจับ

๒) กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เห็นว่าเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลเลือกตั้งเพื่อวินิจฉัย เมื่อศาลเลือกตั้งได้รับคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) แล้วสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นั้นจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้ จนกว่าศาลเลือกตั้งจะมีคำสั่งยกคำร้อง หากเป็นความผิดอื่นที่มีใช้การทุจริตการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีอำนาจวินิจฉัยสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนั้นได้

คณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) เห็นสมควรให้มีการจัดตั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้น เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและธำรงรักษาจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

(๑) ให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนงานตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) การปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

๑. ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จำนวน ๘ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี ดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว

๒. ให้ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาที่มีความผิดเกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น ส่วนคดีที่เป็นความผิดทางวินัยให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

๓. ให้คณะกรรมการในองค์กรอิสระทุกคณะมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเปิดเผยต่อสาธารณะ

๔. ให้คดีอาญาที่เกี่ยวกับการทุจริตไม่มีอายุความและให้คดีสิ้นสุดเมื่อตาย

๕. เมื่อเข้ารับราชการให้ข้าราชการในหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจทุกหน่วยงานยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหน่วยงานที่ตนเองสังกัดและให้รายงานให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทราบ

๖. ให้มีกระบวนการและขั้นตอนในการรวบรวมหลักฐานและการสั่งคดีให้เสร็จโดยเร็ว

(๓) การปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีจำนวน ๕ คน มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียว โดยให้มีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งเท่านั้น และให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในคดีเลือกตั้ง

(๔) การปฏิรูปองค์กรสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือมีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายเกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สินราชการ เห็นควรให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีอำนาจดำเนินการไต่สวน และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจวินิจฉัยและสรุปสำนวนส่งให้อัยการดำเนินคดีตามกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) การปฏิรูปองค์กรอัยการ

ให้องค์กรอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยปลอดจากการแทรกแซงทางการเมือง มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนงานตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

(๑) รัฐจะต้องจัดให้มีการจัดตั้ง “องค์กรอิสระ” ที่เรียกว่า คณะกรรมการนโยบายการเงิน การคลังและภาษีอากรแห่งชาติที่ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคธุรกิจ ประชาชนและภาควิชาการ เพื่อทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ เสนอแนะ นโยบายการเงิน การคลัง ภาษีอากร และกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิและคุ้มครองสิทธิของผู้เสียภาษี พร้อมเสนอแนะต่อคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย เพื่อเสนอเป็นกฎหมายต่อรัฐบาลหรือรัฐสภา

(๒) รัฐพึงจัดตั้งสำนักงบประมาณแห่งรัฐสภา (Parliamentary Budget office หรือ PBO) เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและวิเคราะห์การจัดทำงบประมาณภาครัฐ โดยมีหน้าที่ดังนี้ ๑) ทำหน้าที่ศึกษาและวิเคราะห์การจัดทำงบประมาณภาครัฐ และการติดตาม ประเมินผลการใช้งบประมาณโดยหน่วยงานของรัฐ ๒) วิเคราะห์/ประเมินด้วยว่านโยบายเกี่ยวกับการใช้จ่ายของภาครัฐที่เสนอโดยนักการเมือง/พรรคการเมืองต่าง ๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจะมีผลต่อหนี้สาธารณะอย่างไร

คณะกรรมการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑) ให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ตรวจการทุจริตคอร์รัปชัน มีอำนาจสอบสวน และส่งฟ้องคดีได้เอง

(๒) การสอบสวนคดีทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนข้อเท็จจริงและฟ้องดำเนินคดีโดยเร็ว และผู้เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบหากเกิดความเสียหายในกรณีที่ล่าช้า และหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องรายงานความคืบหน้าต่อสาธารณะอย่างเปิดเผยเป็นระยะ

(๓) ให้มีการคุ้มครองการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันให้มีอิสระอย่างแท้จริง

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

(๑) ให้มีองค์กรผู้บริโภคทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐในทุกระดับ องค์กรมหาชน องค์กรอิสระ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสามารถเปิดเผยข้อมูลผลของการตรวจสอบต่อสาธารณชนได้ รวมทั้งรัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าว

ภาคที่ ๔ : การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง

หมวดที่ ๑ : การปฏิรูปเพื่อลดการเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม (๑๐ คณะ ๓๓ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน

(๑) การจัดสรรทรัพยากรบางประเภทที่มีผลกระทบต่อประชาชนให้ผู้มีอำนาจควบคุมการจัดการที่เป็นอิสระจากภายนอกเข้าร่วมดำเนินการ

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(๑) การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมด้านการศึกษาเพื่อให้การปฏิรูปสามารถดำเนินการได้ทันทีเร่งด่วน รัฐต้องจัดให้มีกลไกและคณะบุคคลเพื่อดูแลการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี ดังนี้

๑. ให้มีกลไกระดับชาติ คือ คณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาและวัฒนธรรม แห่งชาติเป็นองค์กรอิสระ ที่ปราศจากการแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์เฉพาะ เพื่อบูรณาการภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาและวัฒนธรรมให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยเฉพาะการปฏิรูปการอาชีวศึกษา และปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครู และผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ให้มีคุณภาพ

๒. ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา ที่ปราศจากการแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์เฉพาะ เพื่อทำหน้าที่กำหนดแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาและการกำกับติดตามให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยเฉพาะการปฏิรูปการอาชีวศึกษา และปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครู และผู้บริหารการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพ

๓. ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดสรรงบประมาณ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษา (องค์กรมหาชน) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) รวมทั้งกฎหมาย

ระเบียบ กฎกระทรวงที่ว่าด้วยการบริหารงาน และอื่น ๆ เป็นต้น เพื่อปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครู และผู้บริหารการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อจัดการทุจริตคอร์รัปชันในวงการศึกษา สร้างธรรมาภิบาล และก่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและประเทศชาติ

๔. ให้มีการตรากฎหมายใหม่ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและการรับรองผลเชิงคุณภาพของผู้เรียนอันเกิดจากการจัดการศึกษา

คณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง

(๑) รัฐต้องจัดตั้งให้มีหน่วยงานกลาง รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาความยากจนและปัญหาความเหลื่อมล้ำภายในประเทศอย่างบูรณาการ มีอำนาจ กำหนดยุทธศาสตร์ กรอบนโยบาย เป้าหมายระดับความยากจนและระดับความเหลื่อมล้ำของประชาชนที่ชัดเจน ตลอดจนรับผิดชอบในการประสานงานและประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐ เพื่อดำเนินการลดปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

(๒) รัฐต้องดำเนินการเพื่อสร้างความเท่าเทียมกันในเชิงโอกาส ให้กับประชากรในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในเมืองและในชนบท ทั้งในด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ การเข้าถึงบริการทางการเงินพื้นฐาน อาทิ ผ่านกองทุนการออมชุมชน สหกรณ์ชุมชน และระบบธนาคาร ตลอดจนเข้าถึงสาธารณูปโภคสำคัญด้านต่าง ๆ

(๓) รัฐต้องดำเนินการให้ ผู้ที่ยากจนกว่า (ทั้งในเชิงพื้นที่ และในเชิงกลุ่ม) ได้รับการดูแล ได้รับการจัดสรรงบประมาณพัฒนาพิเศษ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ตามความเหมาะสม เพื่อช่วยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาการศึกษานานาชาติ ช่วยให้เข้าถึงแหล่งทุน สร้างให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อช่วยยกระดับฐานะของคนเหล่านั้นในระยะยาวให้ทัดเทียมกับประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

(๔) รัฐต้องดำเนินการเพื่อปฏิรูปภาคการเกษตร โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร ช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงปัจจัยสำคัญทางการผลิต รวมถึงการปฏิรูปที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ การยกระดับสหกรณ์การเกษตร การแปรรูปสินค้าภาคการเกษตร ตลอดจนการพัฒนานวัตกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

(๕) รัฐต้องดำเนินการเพื่อเอื้อให้เกษตรกรโดยรวม สามารถเข้าถึงที่ดินเพื่อทำกิน และรักษาที่ดินทำกินไว้ได้ โดยใช้มาตรการต่าง ๆ ประสานกันอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์สูงสุดจากที่ดิน อาทิ การจัดตั้งธนาคารที่ดิน ภาษีที่ดิน และการออกโฉนดชุมชน

(๖) รัฐต้องดำเนินการจัดเก็บภาษีและดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นธรรม โดยมีเป้าหมาย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

(๗) รัฐต้องดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดการผูกขาดตัดตอน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ในการทำธุรกิจต่าง ๆ โดยส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยในกรณีที่จำเป็นต้องมีการผูกขาด รัฐต้องกำกับดูแล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค

(๘) รัฐต้องจัดให้มีระบบสวัสดิการขั้นพื้นฐานให้กับประชาชน โดยดูแลให้เกิดการออมในประเทศ ให้ผู้สูงอายุ มีรายได้ที่พอเพียงกับการเลี้ยงชีพ และดูแลให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม

(๙) รัฐต้องสนับสนุนภาคเอกชนและประชาชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของประเทศ ด้วยการใช้มาตรการทางภาษีอากร และกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อจูงใจให้มีส่วนร่วม

คณะกรรมการปฏิรูปการเกษตรอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

(๑) รัฐจะต้องจัดหา จัดรูป และบริหารจัดการที่ดินของรัฐและของเอกชนที่ไม่ใช่ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนมีที่ทำกิน ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

(๒) รัฐต้องจัดหาและจัดระบบ สวัสดิการ การศึกษา สุขภาวะ การดำรงชีพอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ให้ประชาชนอย่างเป็นธรรม โดยประชาชนต้องพึ่งพาตนเองเป็นพื้นฐาน

(๓) รัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการ การดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์แห่งชาติภายในปี ๒๕๗๕ (๑๐๐ ปี การเปลี่ยนแปลงการปกครอง และ ๒๕๐ ปี รัตนโกสินทร์) โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยอาจกำหนดเป็นเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ให้ครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้น้อยที่สุด ๑๐% มีรายได้เฉลี่ย ๑ ล้านบาทต่อปี

(๔) รัฐต้องปฏิรูประบบการศึกษาและแนวทางการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นสังคมสองภาษา ภายในปี ๒๕๗๕

(๕) รัฐต้องสนับสนุนสร้างความแข็งแกร่ง ยั่งยืนของ SMEs สหกรณ์ สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจพิเศษ ตามความเหมาะสม

(๖) รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการแข่งขันทางการค้าให้สามารถป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการปฏิรูปพลังงาน

(๑) มาตรการ...ปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงธรรมชาติอื่นๆ เป็นทรัพยากรของชาติและมีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ การสำรวจ การผลิต และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชน ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญแก่การใช้ในประเทศเป็นลำดับแรก

(๒) มาตรการ...ส่งเสริมให้มีการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมด้านพลังงาน และส่งเสริมสังคมให้มีความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมเพื่อให้มีการผลิตและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

คณะกรรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข

(๑) รัฐต้องเร่งพัฒนาระบบสุขภาพที่ให้ความสำคัญต่อการจัดบริการสาธารณสุขปฐมภูมิที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคและภัยคุกคามต่อสุขภาพ เพื่อนำไปสู่สุขภาพที่ยั่งยืนของสังคมไทย

(๒) รัฐต้องคุ้มครองผู้เสียหายจากการรับบริการสาธารณสุขเช่นเดียวกับผู้ให้บริการสาธารณสุขที่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

คณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

(๑) ๑. ควรมีการปฏิรูปด้านสังคมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ในเรื่อง“ระบบการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราและการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน” และ ปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม และการนำทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ รวมทั้งการมีระบบและกลไกให้เกิดการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ชมรม ที่เข้มแข็งของประชาชนวัยสูงอายุ” ๒. ควรมีการปฏิรูประบบสวัสดิการที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ ครอบคลุมทั้งด้านการบริการทางสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม และการสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม ๓. ควรมีการเปิด “ช่องทางที่เปิดโอกาสให้แรงงานเข้าไปเป็นหุ้นส่วนในกิจการที่ตนทำงานอยู่ได้” ๔. ควรกำหนดให้มีกลไกทำหน้าที่พัฒนาข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติเพื่อให้เกิดสุขภาวะในทุกมิติ สังคมเป็นธรรมสูง ความเหลื่อมล้ำต่ำ โดยให้สามารถให้ดำเนินการให้ดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระและต่อเนื่องในเวลา ๑๐ ปี

คณะกรรมการปฏิรูปการแรงงาน

(๑) แรงงานมีสิทธิเข้าถึงงานที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าภายใต้กระบวนการพัฒนาทักษะฝีมือในทุกสาขาอาชีพ และการเข้าถึงข้อมูลตลาดแรงงาน

คณะกรรมการปฏิรูปวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

(๑) ปฏิรูปสังคมโดยการใช้ความรู้และทัศนคติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการจัดระเบียบสังคม ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรม

(๒) ปฏิรูปการเรียนรู้ และบุคลากร ทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรม ให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไป

(๓) ปฏิรูปการผลิตและพัฒนากำลังคน ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อเป้าหมายในการนำประเทศไปสู่ประเทศที่ขับเคลื่อนโดยนวัตกรรม

(๔) ปฏิรูปการเข้าถึงการบริการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้ประชาชน ชุมชนและผู้ประกอบการได้ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาภาคการเกษตร ภาคการผลิต และภาคบริการ ให้มีผลิตภาพสูง และมีการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่

(๕) ปฏิรูปการมีส่วนร่วมของสังคมผู้รู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการให้ข้อเท็จจริงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคม

(๖) รัฐต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลและสร้างความเข้าใจด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและดำเนินการให้บุคคลเข้าถึงงานทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างเป็นธรรม

(๗) ให้มีการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งนี้เพื่อให้มีการดูแลการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยมีกลไกการใช้บทบาทของภาคเอกชน กลไกความร่วมมือภาครัฐ ภาคการวิจัยและพัฒนาและภาคเอกชน รวมทั้งระบบสนับสนุนที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าอย่างสมดุล

(๘) รัฐต้องจัดให้มีกลไกและคณะบุคคลเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี เพื่อนำประเทศไทยสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วบนฐานนวัตกรรม และมีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียม

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

(๑) รับรองสิทธิผู้บริโภคที่จะได้รับสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อันสำคัญ ได้แก่ อาหารปลอดภัย ที่อยู่อาศัย การเข้าถึงบริการสุขภาพ การสาธารณสุข การศึกษา การเลี้ยงดูบุตรกรณีที่เป็นครอบครัวเดี่ยว การมีงานทำ การยังชีพอย่างมีคุณภาพของผู้พิการ/ทุพพลภาพ ผู้มีอายุเกินหกสิบปีมีระบบบำนาญประชาชน การจัดสรรที่ดินทำกิน ทั้งนี้รวมถึงการบรรเทาทุกข์อย่างเร่งด่วน ในกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติ เด็ก เยาวชน ผู้พิการ และผู้สูงอายุซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูจากรัฐ

หมวดที่ ๒ : การสร้างความปรองดอง (๒ คณะ ๒ ประเด็น)

คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) การสื่อสารที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง (Hate Speech)

คณะกรรมการปฏิรูปการเมือง

(๑) การสร้างความปรองดอง ดำเนินการปฏิรูป ดังนี้

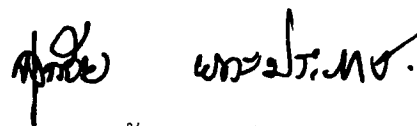
รัฐต้องส่งเสริมให้มีกระบวนการและกลไกในการสร้างความปรองดองเพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ ทั้งในยามสถานการณ์ปกติ และกรณีที่เกิดความขัดแย้ง และมีพื้นที่สาธารณะให้กับประชาชนเพื่อสร้างวัฒนธรรมแห่งการปรองดอง

ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองกระทำการใดที่เป็นการทำลายความเป็นเอกภาพของชาติหรือสร้างความขัดแย้งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน

บทเฉพาะกาล (๑ คณะ ๑ ประเด็น)**คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค**

(๑) ในวาระเริ่มแรก ให้คณะรัฐมนตรีที่เข้าบริหารราชการแผ่นดินภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ดำเนินการจัดทำกฎหมายที่ให้มืองค์การคุ้มครองผู้บริโภคเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่แถลงนโยบายต่อรัฐสภา และรัฐสภาต้องดำเนินการพิจารณากฎหมายดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มีการเสนอ โดยหากรัฐบาลหรือรัฐสภา ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ จะต้องชี้แจงอธิบายเหตุผลต่อสาธารณชน หรือต่อรัฐสภาในกรณีที่เป็นรัฐบาลรวมทั้งระยะเวลาที่คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

คณะกรรมการการวิสามัญฯได้เสนอรายงานสรุปความเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญประจำสภา ๑๘ คณะ มาพร้อมเอกสารการประมวลความเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ๑๘ คณะ มาพร้อมนี้แล้ว

(นายสุภชัย ยาวะประภาส)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
ติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคผนวก

จำนวนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแยกตามโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ข้อมูล ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ณ เวลา 22.30น.

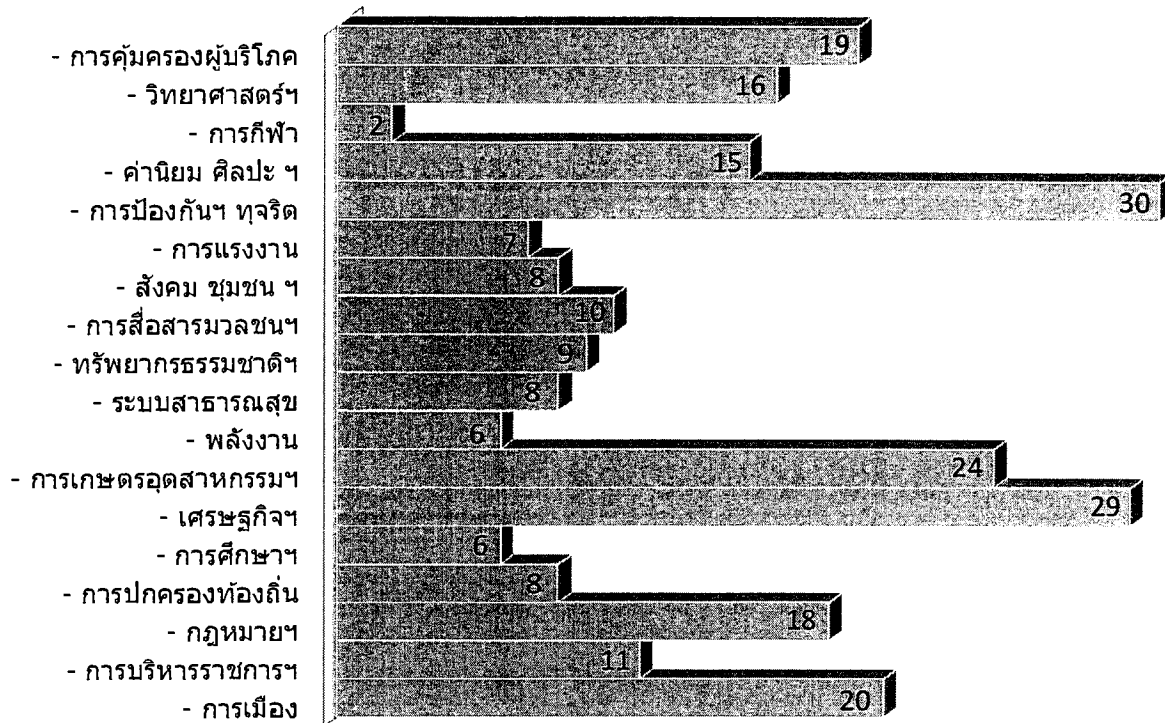
แบบสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกย่องรัฐธรรมนูญ	จำนวน
บททั่วไป	1
ภาคที่ 1 : พระมหากษัตริย์และประชาชน	43
หมวดที่ 1 : พระมหากษัตริย์	0
หมวดที่ 2 : ประชาชน	43
ส่วนที่ 1 : ความเป็นพลเมือง	2
ส่วนที่ 2 : สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง	28
ส่วนที่ 3 : หน้าที่พลเมือง	7
ส่วนที่ 4 : การมีส่วนร่วมทางการเมือง	4
ส่วนที่ 5 : การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ	2
ภาคที่ 2 : ผู้นำการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง	133
หมวดที่ 1 : ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำการเมืองที่ดี	12
หมวดที่ 2 : แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	82
หมวดที่ 3 : รัฐสภา	4
หมวดที่ 4 : คณะรัฐมนตรี	5
หมวดที่ 5 : การคลังและงบประมาณของรัฐ	12
หมวดที่ 6 : ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน	2
หมวดที่ 7 : การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น	16
ภาคที่ 3 : นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	33
หมวดที่ 1 : ศาลและกระบวนการยุติธรรม	17
หมวดที่ 2 : การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	16
ภาคที่ 4 : การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง	35
หมวดที่ 1 : การปฏิรูปเพื่อลดการเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม	33
หมวดที่ 2 : การสร้างความปรองดอง	2
บทเฉพาะกาล	1
รวมเรื่องที่เสนอ	246

คณะกรรมการสิทธิในคณะกรรมการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกย่องรัฐธรรมนูญ

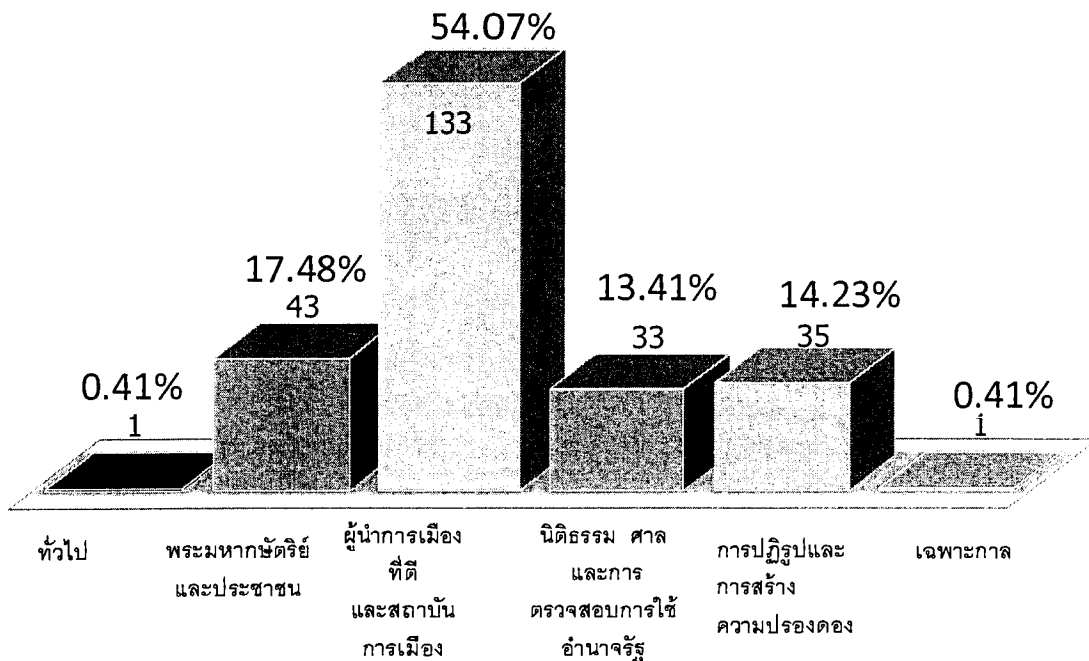
**จำนวนคณะกรรมการที่ส่งประเด็น
ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ณ เวลา 22.30น.**

คณะกรรมการปฏิรูป	จำนวน
- การเมือง	20
- การบริหารราชการฯ	11
- กฎหมายฯ	18
- การปกครองท้องถิ่น	8
- การศึกษาฯ	6
- เศรษฐกิจฯ	29
- การเกษตรอุตสาหกรรมฯ	24
- พลังงาน	6
- ระบบสาธารณสุข	8
- ทรัพยากรธรรมชาติฯ	9
- การสื่อสารมวลชนฯ	10
- สังคม ชุมชน ฯ	8
- การแรงงาน	7
- การป้องกันฯ ทุจริต	30
- ค่านิยม ศิลปะ ฯ	15
- การกีฬา	2
- วิทยาศาสตร์ฯ	16
- การคุ้มครองผู้บริโภค	19
รวม	246

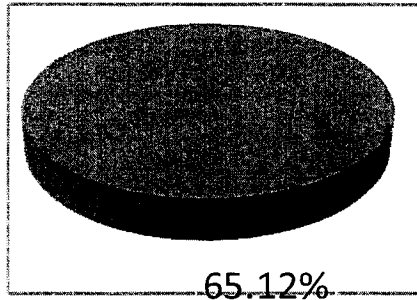
จำนวนคณะกรรมการที่ส่งประเด็น ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ณ เวลา 22.30น.

ประเด็นที่ส่งมาทั้งหมด 246 ประเด็น

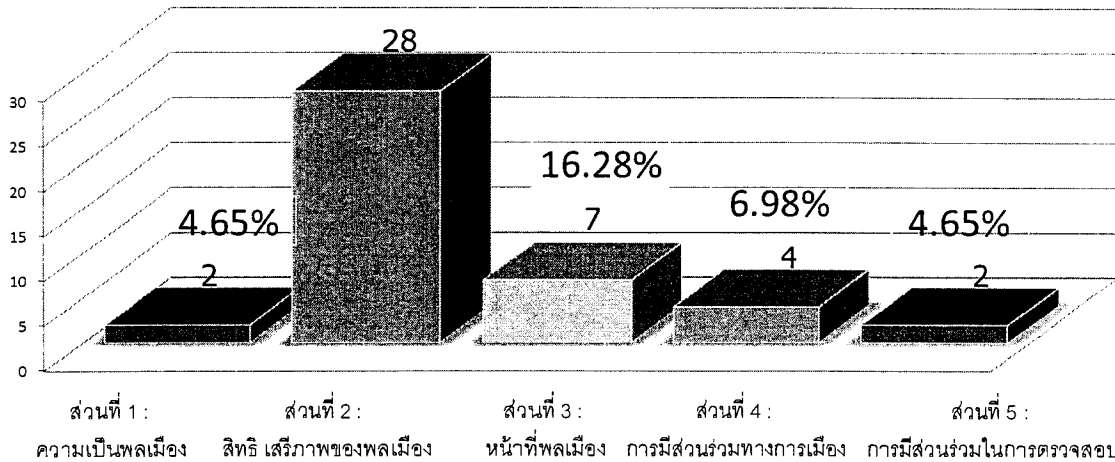

ภาคที่ 1 พระมหากษัตริย์และประชาชน

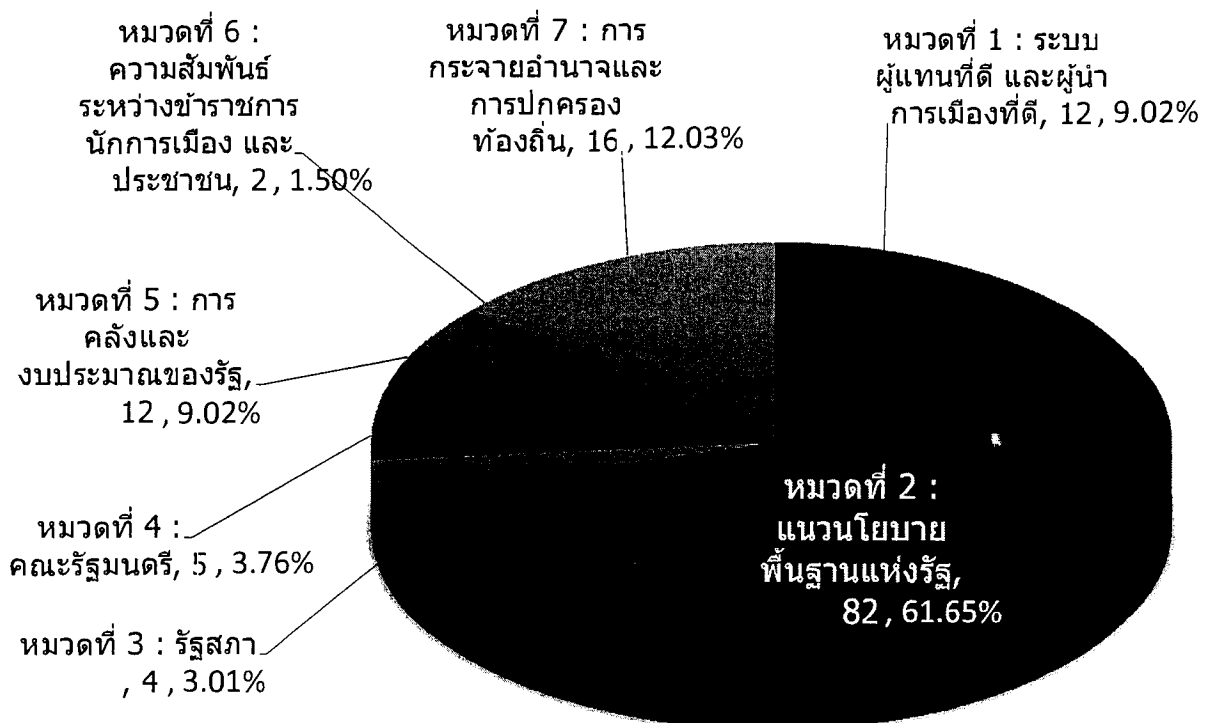

หมวดที่ 1 พระมหากษัตริย์ 0 ประเด็น

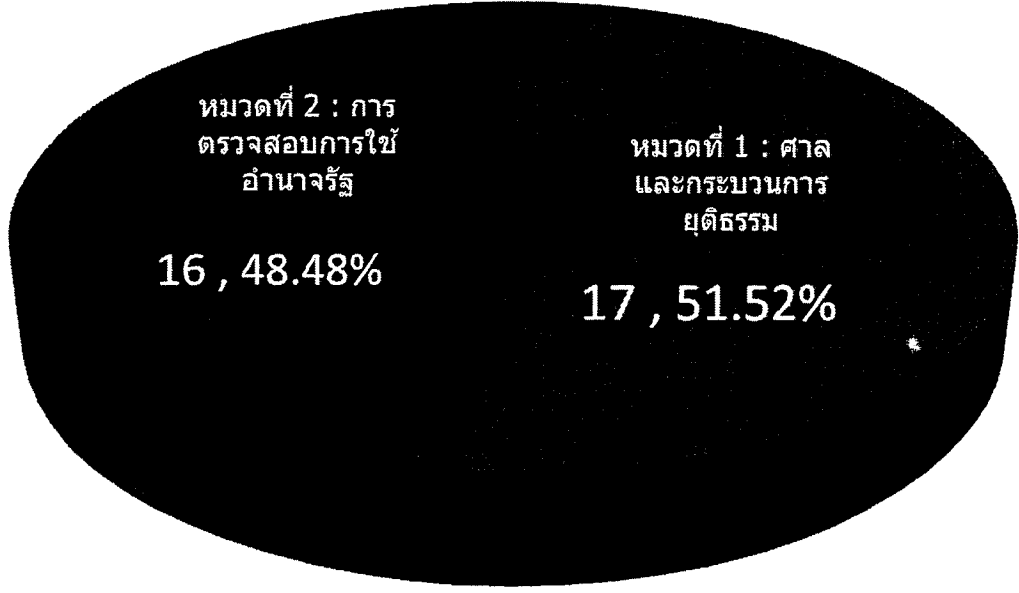
หมวดที่ 2 ประชาชน 43 ประเด็น

ภาคที่ 2 ผู้นำการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง 133 ประเด็น

**ภาคที่ 3 นิติธรรม ศาล
และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ 33 ประเด็น**

**ภาคที่ 4 การปฏิรูปและการสร้างความ
ปรองดอง 35 ประเด็น**

หมวดที่ 1 : การปฏิรูปเพื่อลดการเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม

2 , 5.71%

จำนวนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแยกตามโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อมูล ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ณ เวลา 22.30น.

แบบสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ		จำนวน	คณะกรรมการปฏิรูป
บททั่วไป		1	- สังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
ภาคที่ 1 : พระมหากษัตริย์และประชาชน		43	
หมวดที่ 1 : พระมหากษัตริย์		0	
หมวดที่ 2 : ประชาชน		43	
ส่วนที่ 1 : ความเป็นพลเมือง		2	
		1	- การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
		1	- ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา
ส่วนที่ 2 : สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง		28	
		2	- การเมือง
		1	- การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
		1	- เศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
		1	- พลังงาน
		1	- ระบบสาธารณสุข
		1	- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
		7	- การสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
		3	- สังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
		2	- การแรงงาน
		2	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		2	- ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา
		1	- การกีฬา
		4	- การคุ้มครองผู้บริโภค
ส่วนที่ 3 : หน้าที่พลเมือง		7	
		1	- การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
		1	- เศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
		1	- ระบบสาธารณสุข
		3	- สังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
		1	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ส่วนที่ 4 : การมีส่วนร่วมทางการเมือง		4	
		1	- การเมือง
		1	- การบริหารราชการแผ่นดิน
		1	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		1	- การคุ้มครองผู้บริโภค
ส่วนที่ 5 : การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ		2	
		1	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		1	- ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา
ภาคที่ 2 : ผู้นำการเมืองที่ดี และสถาบันการเมือง		133	
หมวดที่ 1 : ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำการเมืองที่ดี		12	
		6	- การเมือง
		5	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
		1	- ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

จำนวนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแยกตามโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อมูล ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ณ เวลา 22.30น.

แบบสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ	จำนวน	คณะกรรมการการปฏิรูป
--	-------	---------------------

หมวดที่ 2 : แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	82	
	5	- การบริหารราชการแผ่นดิน
	2	- กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
	1	- การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
	10	- เศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
	17	- การเกษตรอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ
	3	- พลังงาน
	3	- ระบบสาธารณสุข
	8	- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	2	- การสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
	4	- การแรงงาน
	4	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	10	- ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา
	1	- การกีฬา
	4	- วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
	8	- การคุ้มครองผู้บริโภค
หมวดที่ 3 : รัฐสภา	4	
	3	- การเมือง
	1	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
หมวดที่ 4 : คณะรัฐมนตรี	5	
	2	- การเมือง
	2	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	1	- วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
หมวดที่ 5 : การคลังและงบประมาณของรัฐ	12	
	2	- การบริหารราชการแผ่นดิน
	6	- เศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
	2	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	2	- วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
หมวดที่ 6 : ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน	2	
	2	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
หมวดที่ 7 : การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น	16	
	1	- การบริหารราชการแผ่นดิน
	8	- การปกครองท้องถิ่น
	1	- การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
	1	- ระบบสาธารณสุข
	3	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	1	- วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
	1	- การคุ้มครองผู้บริโภค
ภาคที่ 3 : นิติธรรม ศาล และการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐ	33	
หมวดที่ 1 : ศาลและกระบวนการยุติธรรม	17	
	12	- กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
	3	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	2	- การคุ้มครองผู้บริโภค

จำนวนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแยกตามโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อมูล ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ณ เวลา 22.30น.

แบบสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ	จำนวน	คณะกรรมการการปฏิรูป
หมวดที่ 2 : การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	16	
	5	- การเมือง
	1	- การบริหารราชการแผ่นดิน
	4	- กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
	2	- เศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
	3	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	1	- การคุ้มครองผู้บริโภค
ภาคที่ 4 : การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง	35	
หมวดที่ 1 : การปฏิรูปเพื่อลดการเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม	33	
	1	- การบริหารราชการแผ่นดิน
	1	- การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
	9	- เศรษฐกิจ การเงินและการคลัง
	7	- การเกษตรอุตสาหกรรม พาณิชย์ การท่องเที่ยวและบริการ
	2	- พลังงาน
	2	- ระบบสาธารณสุข
	1	- สังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
	1	- การแรงงาน
	8	- วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
	1	- การคุ้มครองผู้บริโภค
หมวดที่ 2: การสร้างความปรองดอง	2	
	1	- การเมือง
	1	- การสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
บทเฉพาะกาล	1	- คณะกรรมการการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค
รวมเรื่องที่เสนอ	246	

คณะอนุกรรมการในคณะกรรมการการวิสามัญติดตามและให้ข้อเสนอแนะการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ตารางแสดงการสรุปจำนวนประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการวิชาการปฏิรูป
ข้อมูล ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ณ เวลา 22.30น.

ลำดับ	บทตั้ง	ภาคที่ 1										ภาคที่ 2							ภาคที่ 3			ภาคที่ 4		บทเฉพาะภาค	รวม		
		1.1	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	3.1	3.2	4.1	4.2									
01	- การเมือง	0	0	2	0	1	0	0	6	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1	0	0	20	
02	- การบริหารราชการแผ่นดิน	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	11	
03	- กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	4	0	0	0	18	
04	- การปกครองท้องถิ่น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
05	- การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	6	
06	- เศรษฐกิจ การเงินและการคลัง	0	0	1	1	0	0	0	0	0	10	0	6	0	0	0	0	0	0	0	2	9	0	0	0	29	
07	- การเกษตรอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	24	
08	- พลังงาน	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	6	
09	- ระบบสาธารณสุข	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	8	
10	- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	0	0	1	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	
11	- การสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ	0	0	7	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	10	
12	- สังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้อยู่อาศัย	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	8	
13	- การแรงงาน	0	0	2	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	7	
14	- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	0	0	2	1	1	1	1	5	4	1	2	2	2	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30
15	- คำนึงถึง ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและการศาสนา	0	1	2	0	0	1	1	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
16	- การกีฬา	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
17	- วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	8	0	0	16	
18	- การคุ้มครองผู้บริโภค	0	0	4	0	1	0	0	0	0	8	0	0	0	0	1	2	1	0	0	1	0	1	0	1	19	
	รวม	1	0	28	7	4	2	12	82	4	5	12	2	16	17	16	33	2	1	246							